

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS
VILNIAUS FAKULTETAS

SKULPTŪROS KATEDRA

Skulptūros magistro studijų programa, valstybinis kodas 6211PX015

Ignės Grikevičiūtės

Psichologinis peizažas
(tiriamąjo rašto tema)

Piešiniai ir užrašai

(kūrybinio darbo/projekto pavadinimas)

Magistro baigiamasis darbas

Tiriamąjo rašto dalies vadovas

Lekt. Simona Žemaitytė

Kūrybinio darbo/projekto vadovas

Prof. Deimantas Virgilijus Narkevičius

Vilnius, 2022

Baigiamojo darbo autentiškumo deklaracija

Ignė Grikevičiūtė

(baigiamojo darbo autoriaus vardas ir pavardė)

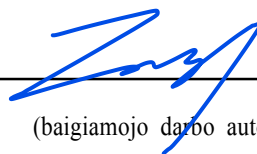
Piešiniai ir užrašai

(baigiamojo darbo pavadinimas lietuvių kalba)

Drawings and notes

(baigiamojo darbo pavadinimas anglų kalba)

Patvirtinu, kad baigiamasis darbas paremtas mano pačios/-o autentiška kūryba ir jame naudotasi tik tokia papildoma informacija, kuri nurodyta nuorodose, paaiškinimuose, šaltinių, literatūros ir kt. sąrašuose. Darbas sukurtas/parašytas savarankiškai, nepažeidžiant kitiems asmenims priklausančių autorių teisių. Taip pat nei visas baigiamasis darbas, nei jo dalis nebuvo pateikta jokiai kitai aukštojo mokslo institucijai, kaip akademinis atsiskaitymas ar baigiamasis darbas.

(baigiamojo darbo autoriaus parašas)

Anotacija

Baigiamasis darbas, susidedantis iš „Piešinių“ ir „Užrašų“, yra dedikuotas neatrastos abstrakčiosios vietos paieškos procesams. Tai mentalinė vieta, išreikšta automatinio piešiniu. Joje juntami horizontai ir slenksčiai, jos gylis, aštrumas, kreivumas. Ta vieta pasiekama tik prisilietimu ir bendrojo vaizdo mintyse kūrimu, kuriuos siekiu perteikti per intymų knygos formatą.

Knygos tiražas – penki skirtingi, bet kartu ir tapatūs vienetai. Kiekvienas egzempliorius sudarytas iš tų pačių piešinių spaudų, išdėstytų vis kitaip, siekiant parodyti plačias vizualinio pasakojimo konstravimo galimybes. Tekstas knygoje pateiktas kaip perregimas laiškas, dienoraštis.

Tekste tvyro poetinių juodraštinų minčių kūrybos, svarstymai apie kūrybą, būtį, atminį. Rašinys primena automatinę kalbą, (pa)sąmonės srautą, dienoraštį. Tai neatsiejama, bet neprikišama baigiamojo darbo dalis, kuri pasiūlo įvairius regos į praktinį darbą kampus.

(Reikšminiai žodžiai)

Abstrakcija, konkretybė, poezija, automatizmas, (pa)sąmonės srautas, piešinys.

Turinys

Įvadas	5
Užrašai:	
(2021 11 12)	7
(Telefonas)	8, 11, 13, 15, 17, 21, 26, 28, 32, 35, 36, 39, 41
(Anksčiau)	10, 12, 16, 24, 27, 29, 32, 34, 36, 38, 39
(2022 04 18)	11
(2022 04 20)	14
(2022 04 29)	17
(2022 05 04)	19
(Knygelė)	19
(2022 05 05)	20
(2022 05 11)	22
(2022 05 12)	25
(2022 05 16)	26, 28
(2022 05 17)	28
(2022 05 18)	30
(2022 05 20)	33
(2022 05 24)	34, 36
(2022 05 25)	37
(2022 05 26)	37
(2022 05 27)	40
(Paskutinė mintis)	41
Išvados	42
Šaltiniai ir literatūra	43
Summary	46

Įvadas

(Kas tai)

Šis tekstas yra galvoje aidinčios mintys, kurios formuojasi mąstant apie kūrybą, atmintį, kasdienius veikmus. Jis parašytas priešokiais, todėl gali atrodyti kaip nenuoseklus šokis vienumoje. Tekstu mėginu suprasti, kaip atsiranda viena ar kita mintis, koks jų ryšys su ankstesnėmis, su autobiografinė praeitimi, kas yra „Piešiniai“. Mėginu suprasti ir patį rašymo procesą.

(Tyrimas)

Visuomet stingu konkretumo, tad vienu sakiniu įvardinti šio tyrimo prasmę yra labai sudėtinga. Mano mintyse visas šis darbas atrodo kaip planeta, kuri nusviedžia skirtingas žvaigždes mums į žemę. Vis kitos žvaigždės tai mano mintys. Galbūt tai tyrimas apie abstrakčios minties raišką vizualiniame ir tekstiniam kontekstuote. Svarstau, kaip galima užčiuopti konkrečios formos neturinčią mintį. Pasitelkiu automatizmo, (pa)sąmonės srauto, poezijos kalbą.

(Teksto kalba)

Tekste tvyro asmeninės pozicijos pliūpsniai, autobiografinės detalės, kurios leidžia panirti į mano kaip autorės psichologiją, ankstesnių kūrinių tekstai, plačiau atveriantys temos suvokimą. Pamažu atskleidžiamos ir kūrimo strategijos.

Šiame darbe sąmoningai necituoju, tik užsimenu apie autorius, kurie buvo įtraukti į kasdienybę rašymo metu, autorius, kurie sukėlė klausimus ar prisiminimus. Jie galimai veikia kaip raktai, ar jutiminio mąstymo panašumo rodikliai.

Ingmar Bergman, Alfonsas Nyka-Niliūnas, David Foster Wallace, Chantal Akerman, Andrei Tarkovsky, David Lynch, Clarice Lispector, Gerhard Richter, Jean Dubuffet, Gilles Deleuze, Eglė Ridikaitė, Šarūnas Bartas, Carl Jung, Sylvia Plath, David Shrigley, Jenny Holzer, On Kawara, Richard Long, Unica Zürn, Alain Resnais, Leos Carax, Edmund Husserl, Roland Barthes, André Breton, Jan Švankmajer, Witold Gombrowicz, Apichatpong Weerasethakul, Félix Vallotton, Italo Calvino, Jean Baudrillard, Graham Harman, Fernando Pessoa, Özlem Altin, Jacques Lacan, Luis Buñuel ir Salvador Dali, Remigijus Pačėsa, Chris Marker.

Tekste dabartys keičiasi vietomis. Laiko klausimas čia svarbus. Tai galima suprasti jau iš pastraipų, kurioms suteikti datų pavadinimai.

(Pavadinimai)

Skliausteliuose pateikiami pastraipų pavadinimai žymi ir skirtingas platformas, kuriose buvo rašomos teksto atkarpos. Tai kompiuteris, žymimas įprastomis datomis, telefonas, knygelė. Jas išskyrčiau su tikslu nesplėpti, kokios skirtingos, tarpusavyje nesisiejančios, skirtinguose kontekstuose užfiksuotos mintys gali sukurti bendrąjį pasakojimą. Didžioji dalis teksto yra parašyta skaitmeninėse erdvėse, vien dėl galimybės greičiau užfiksuoti atsivėrusią minties terpę.

(Siekiai ir ribos)

Vargu ar pavyks tokią temą aiškiai suvokti. Šis tyrimas to nemėgina daryti. Greičiau tai yra samprotavimai, tiesioginio susidūrimo įrodymai ir neslepiamos dvejonės. Tai tarsi tyrimas apie psichologiją, bandymas prakalbinti kūrybinius rezultatus.

(2021 11 12)

Pradėti rašyti esant duobėtoje būtyje, tikėtis, kad teksto sluoksniai nusės savarankiškai. Tikėtis, kad aptrupės lygmenys, kuriuose tūno mąstymas ir kūrimas. Nusikils bent viena jo dalis kaip dantis. Tą atplaišą laikyčiau delne, apžiūrinėčiau iš visų pusių.

Šalia vyno taurė. Joje bandau rasti plūduriuojantį impulsą. Bandau jį įsidiegti į kūną, tikėdamasi vaiskiai nuo įkvepiančio blyksnio nušvisti.

Žodis „blyksnis“ visuomet primins neįgyvendintą kūrinį. Negimusią mąstymo dalį.

Tai sprogimo momentas, baltai nušvitęs akyse tų, kuriems buvo patikėtas šis išgyvenimas. Padalijęs save geografinėse plotmėse, laiko skalėje, jis įrodė esantis daugiau nei naikinimas. Blyksnis įsteigia save, mąsto save, nes geba ištrinti stebiniojo egzistavimą. Jis kontroliuoja ir geidžia. Būti daugiau.

Dulkėmis nusėti vienas kitą mylintys kūnai¹.

Aš mačiau viską. Kaip aš to galėjau nematyti? Mačiau aplink vaikstančius žmones. Stebėjau juos. Klaidžiojau mintyse. Žiūrėjau į aprūdijusį ir persuktą metalą. Jis pažeidžiamas kaip ir kūnas. Jo agonija vis dar šviežia. Akmenys. Deginti akmenys. Subyrėję akmenys. Nežinoma galybė plaukų. Aš tai žinau. Žolė. Tai paprasta. Iliuzija. Tokia tobula. Ta vieta buvo padengta iš pelenų gimusiomis gėlėmis. Jos to nežino. Iliuzija, kurios negali pamiršti. Aš tikėjau, kad niekada nepamiršiu tos vietos. Mačiau kantrybę, nekaltumą, akivaizdžią ramybę. Kaip ir tu, aš žinau, ką reiškia pamiršti. Kaip ir tu, visa savo esybe kovojau, kad prisiminčiau. Kaip ir tu, aš užmiršau. Kaip ir tu, ilgėjausi atminties. Atsiminti šešėlius ir akmenis. Kiekvieną dieną visa savo esybe kovojau prieš siaubą daugiau niekada nesuprasti, kodėl turiu atsiminti. Kaip ir tu, aš užmiršau.

Renkuosi nieko konkretaus nenusakančius vaizdinius. Renkuosi nežinoti, kas slypi už jų. Renkuosi įsivaizduoti.

Vienas medis turi savo mašalų pulką. Beveik nepastebimą. Reikalinga tikslinga žvilgsnio kryptis, norint juos įterpti į savo regėjimo lauką.

Toje vietoje tu nieko nematei. Nieko. Viską išgalvojai. Nežinai, ką reiškia pamiršti.

¹ Aliuzija į prancūzų režisieriaus Alain Resnais filmą „Hiroshima mon amour“ (1959).

(Telefonas)

Kas dar aš esu?

Mano santykis su žmonėmis seniai sumenko. Tas reikšmingumo mažėjimas, nepasitikėjimas, tikriausiai, užfiksuotas ankstesniuose darbuose. Paskutiniu metu savo dėmesį nuo žmogaus nukreipiau į objektus. Įsivaizduojamai tikrus. Nors pati gerai nežinau, ką tai reiškia. Esu įpareigota analizuoti tai, ką darau. Kartais tai neįmanoma.

Skaitmenizuotas rašymas yra greitas rašymas. Mintys juda sparčiau, todėl kompiuterinis failas yra patogesnis. Nebepamenu, kas yra rašiklis, koks pojūtis užplūsta juo rašant, ir kaip dėliojasi laikas užčiuopiamame paviršiuje.

Per dirbtinai sudėliotas situacijas iš rastos medžiagos juntų vienovę su pačiu gyvenimu, jaučiu, kaip per mane plaukia akimirkos, kurių liudininke būti neteko.

Niekuomet negaliu prisiminti automatinio balso tono. Tik pamenu, kad jo vardas buvo Joana.

Vaizdai, kuriuos sukuriu, trunka itin trumpai. Mėgstu panirti į juos besisukančius kilpiniame rate. Tuomet galiu nebejausti pradžios, pabaigos. Vaizdai tampa egzistavimo pavyzdžiu. Dažnai net nesvarbu, kas juose užfiksuota.

Norėčiau regėti portretą, kuriame matoma, kaip dėmės užima protą, atmintis slysta pro šalį. O tuo metu fiksuojamasis su fiksuojančiuoju kalbasi apie realybę ir fikciją. Jie pamiršta, kas buvo kalbėta prieš vieną minutę. Ir tai tęsiasi ilgą laiką. Jie vis pamiršta ir kalba toliau. Vienas kitam mintis jie dėsto nerišliai ir fragmentuoti. Toks bendras procesas yra vadinamas pojūčiu.

Naudojuosi priešpriešinėmis linijomis. Šiandien aš nežinau, ką tai reiškia.

Visi taria „poezija“, tarsi būtų aišku, kas ji yra. Bet kas ji? Ir kodėl kai kuriems aišku? Kai tai yra mano variklis, nei suprasti, nei atskirti, nei apibūdinti nėra paprasta.

Pati negaliu taikyti psichoanalitinės prieigos būčiai paaiškinti. Neturiu įsišaknijusių instrumentų, kuriais beatodairiškai tikėčiau, ir kuriuos tikslingai naudočiau. Be aiškaus suvokimo transliuoju tai, kaip gyvenimas man atsitinka.

Tik iš žavėjimosi perspektyvos visa tampa realiai abstraktu, daugialypiška.

Šizoidinė rega be tikrų sutrikimo simptomų sukelia nejauką. Mintyse galiu tapti bet kuo.

Gyvenu siurrealistiškai. Klijuoju nutikimus į koliažą, braižau linijas tam, kad paaiškinčiau, kas jame.

Juos apjuosdavo aukšta tvora.

Raktas į ten, kur gražu.

Mano rašymas galėtų išsiskaidyti į eilėraščius. Tačiau tai nusiteikimo klausimas.

Anksčiau kinas man buvo vienintelis įkvėpimas, vienintelis rimtas mokytojas. Rinkdavau citatas ir kadrus, kurių junginys smeigdavo į mane savo ašmenis, kuris buvo panašus į išgyvenimo branduolį, į šį tą esmiško. Dažniausiai tokie junginiai pasitaikydavo Ingmar Bergman² filmuose.

Nepilnume visas pilnumas, kuris yra neišbaigtumas.

Detalių panaikinimas tam, kad būtų negalima suprasti pirminės situacijos, lėmusios dabartinio fragmento kilmę.

Subjektyvumo paviršius. Kuriu neplanuotai, visi įrankiai ir mintys jau glūdi savaime. Tereikia veiksmo, laiko, nusiteikimo, atsidavimo, kad kas nors užgimtų. Dažniausiai tai primena nežinios atėjimą. Kūno, kurį suprasti sunku, nes jis identifikuoja svetimą, tolimą žemę.

Apmąstymai taip pat jau tūno viduj. Kartais pavyksta pasinaudoti apgaulingai susiklosčiusia konceptualia situacija. Gimus tamsios nuotaikos kūriniai, ar kūriniai apie tokią nuotaiką, darosi šiek tiek liūdna, žvelgiant pro terapinį langą.

Pasivaikščiojimas judina sustabarėjusias mintis. Rašymas pradeda skleisti. Ir taip po mažą dalelę vis pirmyn baltu skaitmeniniu lapu.

Bandau jungti į vientisą santykį tai, kas buvo sukurta, vienoje dalyje atrasti kitos pradžių ar tęsinį. Kuriu naujus žodžius tam, kad tokiam vientisumui suteikčiau charakterį. Įprastos reikšmės tampa subjektyviomis.

Tekste su savimi kalbuosi, išstumi tylą arba cikliškumą. Pradedu pažinti mintis kitoje formoje, laike, kuriame gimsta sakiniai vienas po kito, dėlėjasi raidės viena po kitos.

Nyka³ rašo dėl to, kad save užrašytų. Turbūt ir aš noriu atrasti savitą minties formą.

Automatizmu persunkta pasaulėžiūra. Automatinė ne iš techninės ar negatyviosios pusės, o atvirkščiai. Kaip bandanti savęs neriboti ir nekontroliuoti. Tam, kad suteiktų plotmę iš anksto nesuformuotos idėjos gimimui, nežinomai erdvei.

Santykis su savimi ir santykis su kitais. Tai pastebima. Anksčiau leidau įsivardinti tokią temą. Savo pirmos parodos koncepcijoje nurodžiau, jog visi parodoje eksponuojami kūriniai jungiasi į pasakojimą apie tarpasmeninės komunikacijos sudėtingumą, negalėjimą kito suprasti. Rėmiausi prancūzų naujosios bangos⁴ filmais ir jų minties užmojais. Tačiau tikriausiai tam tikru metu pasirodė, jog ši tema yra skaudi ir negatyvi. Kėliau sau klausimą, koks tikslas dalintis tokiu skauduliu su visuomene? Dabar taip pat jį keliu. Paskutinis mano kūrinys „who am i“ veikia negatyviai savo simbolika. Jame ekranas užtemsta juodumoje, o ta tamsi spalva pati save mėgina artikuliuoti. Liūdesio anatomija.

Kažkuriuo metu tikriausiai pradėjau sau meluoti, mokiausi meluoti visą studijų laiką. Apie apgavikiškumą savo istorijoje „Neonas“ kalba ir David Foster Wallace⁵. Bet jis nebijo to pripažinti. Galbūt man jau metas nuplėšti savyje kažkuriuo metu prilipintas prie kūrinių esančias filosofines

² Ingmar Bergman (1918–2007) – švedų teatro ir kino režisierius.

³ Alfonsas Nyka-Niliūnas (1919–2015) – lietuvių rašytojas.

⁴ Naujoji banga – terminas, nusakantis prancūzų kino kūrėjų grupės, dirbusios šeštojo dešimtmečio pabaigoje ir septintajame dešimtmetyje, meninę kryptį, kurią vienijo sąmoningas tradicinės kinematografijos atmetimas.

⁵ David Foster Wallace (1962–2008) – amerikiečių rašytojas.

etiketes. Norėčiau panirti į darbą ir gebėti pasakyti, kas jis. Bet pirmiausiai, kas aš pati esu. Skamba kaip savęs atradimo kūryba. Nejaugi kam nors įdomu, kaip kažkas save mėgina suprasti?

Prisiminiau ir Chantal Akerman⁶. Ji man miela savo būties vienišumu ir gebėjimu tai artikuliuoti kine.

Liūdesio motoras. Šventasis motoras⁷.

Ėjau iš jūros išmestų akmenų pakrante.

Skaitant Andrei Tarkovsky mintis jaučiuosi moralizuojama. Nejutau to žiūrint jo filmus.

(Anksčiau)

neiti linija

veiksmu ir dialogu

ji rašė laiškus

ant kurių gulėjo

ir kuriais vaikščiojo

tepė juos ignacija

aktyvino liūdesio mechanizmo taškus

bandė suteikti kontūrą tam

kas savaime neturi jo

vandenyje

neakivaizdi patirtis

akys jokiam taške

rūke

ji klajoja likimo vienoje vietoje būdu

po nesibaigiantį nenuatikimą

žodžiai tylos kampuose

plukdo

⁶ Chantal Akerman (1950–2015) – belgų kino režisierė.

⁷ Aliuzija į prancūzų režisieriaus Leos Carax filmą „Holy motors“ (2012).

(Telefonas)

Neturėčiau keisti mane ištinkančių estetinių reakcijų, impulsų. Neturėčiau kitiems dėl jų pasiaiškinti. Turėčiau juos pripažinti. Palikti ramybėje. Galbūt jie atras savus adresatus.

Jis dažnai užsimindavo apie galvos ir rankos neatskiriamą tarpusavio sąsają. Ir apie tai, kad nepakanka tik nuolat galvoti.

Aš nežinau, kokios spalvos yra mano psichologija.

Veiksmingumo faktoriai nėra žinomi.

Mano mintys nusalsta, kai palieku tinkamą daugtaškį.

Bandymas išgauti kažką norimo konkretaus yra nepalankus mano piešimo procesui. Impulsas arba įvyksta, arba ne.

Atspirties taškas piešiniui gali būti konkretus, bet sau keliama užduotis – metamorfizuoti net ir minimalų atpažįstamumą. Paversti jį žeme nepažinta. Ženklu, kuris bus pakankamas sau pačiam.

Pirštų antspaudai paliktose baltose piešinio vietose. Jie primena apie žmogų. Kūną. Lytėjimą. Santykį.

Mažesnio dydžio knyga reikalauja daugiau kūniškumo. Pritraukia odą lyg magnetas.

Nežinau, ar piešiant esu įnikusi.

Mama dėjo į aplanką mano darželyje kurtus piešinius. Dabar tą darau pati. Lyg inscenizuodama tokią veiklą.

Visus kodus vaikystė mums pati sukuria. Ir išmeta raktą, kad niekada daugiau nesuprastume, kas po jais buvo paslėpta.

Vargu ar yra įmanomas dokumentalus tikslumas. Šiuo metu pildau paskutinius teksto lapus, tačiau grįžau į pradžių praskleisti mintis.

Klajoju.

Po erdvių geometriją.

Tai galėtų būti debesų katalogas. Žemėlapis, pagal kurį rinkau akmenis.

(2022 04 18)

Ką dar aš prisimenu? Ankstaus ryto kalnus ir pavienių paukščių kalbas saulei tekant. Įveiktus inventorinius numerius, kuriuos rašausi tik tam, kad papildyčiau darbo užrašų knygą. Kad jausčiau virtualumo materialumą.

Rasiu anksčiau rašytus tekstus, kurie tinka. Permąstysiu juos.

Ką tik rinkau mirusius fikuso lapus. Palaisčiau gėles. Sėdžiu laukdama minties, kurią čia įtalpinčiau.

Vis kartojasi kai kurie žodžiai. Lyg jie būtų reikšmingi.

Biografinė praeitis visuomet fiktyvi.

Būsima pastraipa apie apnikusią pauzę, kurią užpildysiu pramanytomis datomis, nutylėtais nusivylimais ir pernelyg sureikšmintais neutraliais savo veiksmais. Tai bus vėliau, galbūt septynioliktame puslapyje. Paminėsiu ir rankose laikomos knygos besimezgantį intymų santykį su ją liečiančiojo mintimis. Galbūt visi šie minčių šuoliai yra negebėjimo susikaupti pasekmė, naudojama kaip strategija?

Kiekviena diena vis kitokia, tas pats vyksmas vis keičiasi. Šiandien į anksčiau atrinktų piešinių bloką galbūt priimsiu tuos, kurie buvo atmesti, o kai kuriuos išimsiu. Ir negaliu nusakyti, kas tai nulemia. Galbūt tos dienos psichologijos panašumas į lape išraižytas grafines linijas.

(Anksčiau)

Iš ciklo „Vonios kambarys“

Vėjai kolektyviniame būties sode

Jie tarė, kad kartoji žodžius

Kad turiu rasti daugiau

Vizualiai ir garsiškai tuos pačius

Jie rodės skirtingi

Pirmame puslapyje prisiminimai

Vis girdžiu nuotrupas iš jau pasakytų istorijų

Raidės nesilaiko tikslumo

Nutupia viena ant kitos

Ateityje palieka sunkumą suprasti

Įmerksiu save

Nes tik tada galiu sakinius užrašyti

Tik svaiginant karščiu savo kūną
Galiu prakalbinti daiktus
Krūvas buteliukų
Paversti juos įgeriančiais į save būties sodą sunkiantį vandenį
Kartoju regiu ir regiu
Nes matyti ne tai
Matau kasdienybę
Regiu ją tik perkurtą
Laukiu atsirasiančių žodžių be pusės mėnulio
Ir neišmatuojamos pusės šviesos
Kolektyviniai vėjai
Suglumę išstumia dar vieną akimirką
Jie niekada neskaitys
Tik paleis bėgti vandenį
Įterps savo veiksmus
Mane įstrigdins užtraukę užuolaidą
Ir sakysis išeinantys
Paliekantys sodą
Šią dieną
Matymą ir regėjimą

(Telefonas)

Įsiterpia rytojaus diena ir prisimena rūšio žvakes, dvasių kvietimą.
Tuštuma visuomet įkrauta. Emocijomis. Jūsų.

(2022 04 20)

Afektinės būsenos susikūrimas. Sėdėti, mosuoti ranka popieriuje ir nieko daugiau negalvoti. Negalėti galvoti.

Šis tekstas yra laiškas butelyje, išmestame erdvėje, vadinamoje „niekur“. Tokioje vietoje galbūt kas nors egzistuoja. Pasilieku nors mažą viltį. Kitaip prarasčiau gebėjimą eiti toliau. Toliau rašyti šį laišką.

Galiu tik paminėti teorijas, kurių žodžius skaitant atrandu jas kaip atspindį to, ko negaliu išsakyti. Tikriausiai patiriu jas kaip literatūrą, ne kaip mokslą. Sakydama, tarkime, „eidos“⁸, regiu savo močiutę, kurios niekada nemačiau, o ne fenomenologinę esmę.

Gyvenu sapno pasaulėvokoje ir nemanau, kad tai tik rėmimasis koliažine logika. Tai nuolatinė racionalizavimui nepaklusni žiūra, klausa, lytėjimas, uodimas.

Bandau užčiuopti skaitmenizuotai perkurto originalo aurą.

Bandau „punctum“⁹ taikyti bet kuriam kuriamam piešiniui, bet kuriam sutiktam vaizdiniui.

Meno pasaulio oda yra tvirta lyg kaulas, per tūkstantmečius jau bepradedantis irti.

Yra ir tvirčiau įkibusių lapų. Tikiuosi jie nenukris. Per raižyto stiklo akinius, per raštą, kurį iškramsnojo šuo, ir kuris primena mano piešinius, matomas vaizdas sukelia galvos skausmą. O šiandien turėčiau sukurti savo pačios rišlumo planą, kuriuo galėčiau įtikinti juos savo kūrinio kokybe ir pagrįstumu.

Nėra jokio slaptumo garanto.

Slaptumas nėra mano siekis. Galimai tai yra didelio nusivylimo raiška.

Kažin, ar galėčiau nepailstamai visą gyvenimą remtis poezija?

Tekste man niekas netrukdo, šioje erdvėje niekas nepertraukia ir nekvestionuoja mano motyvų. Galbūt tai laisviausia vieta.

Kažin, kiek šiame tekste bus klaustukų?

Šie piešiniai yra grafiniai tuštumos atvaizdai. Kas būtų, jeigu į tuštumą pažiūrėtume per tūkstančius kartų ją priartinantį mikroskopą? Ar galėtume išvysti vaizdus, panašius į mano grafinius piešinius? Tuštuma yra darinys, kurį galiu įsivaizduoti. O kur galiu jį surasti?

⁸ Pagal vokiečių filosofą Edmund Husserl, „eidos“ yra daikto esmė, empirinio pasaulio struktūra ir reikšmė.

⁹ Pagal prancūzų filosofą Roland Barthes, „punctum“ yra jusliškai subjektyvus ir stiprus fotografijos poveikis ją stebinčiajam.

(Telefonas)

Žingsniuodama palei vieną iš centrinių aikščių, svarsčiau, ar svarbiau kurti prasmę, ar beprasmybę. Ką tik prisiminiau André Breton „Nadžą“¹⁰. Įkvėpusią istoriją, kuri vėliau virto trimis galimybėmis.

Galbūt tai yra visa ką apžvelgiantis testamentas, užrašytas eseistinės poezijos stiliumi.

Norėčiau sukurti įtraukų, leidžiantį keliauti kartu tekstą. Tokį, koks šis jam neatrodė esantis.

Anksčiau naudojausi teorijomis jomis įtikėjusi ir akla. Iliustratyviai. Atrodo, kad melavau nieko nesuprasdama. O galbūt paviršutiniškoji rega mane stipriai įtikindavo, jog tiek ir pakanka.

Galimai yra prasminga megzti pokalbį apie kūrinį žinant, kokios pagalbos reikėtų. Tačiau net ir įprastame bendravime stingu konkretumo. Man rūpi pats vyksmas. Iš jo galiu gauti raktą į kambarį, apie kurį nė neįtariau. Esu linkusi pasitenkinti tyloje išnyrančiu gestu, žvilgsniu, skubėjimu, nepatogumu, netikėta ir taiklia mintimi. Pasiduodu bet kokio įvykio galimybei. Savo kūne radau nekontroliuojamo dieviškojo kismo strategijos įskiepi.

Daugelis mokinių nenorėjo rizikuoti. Liniją jie piešdavo atsargiai, žinodami, jog jos įvykis bus tiesus. Jie nedvejodami rinkdavosi pagalbines priemones. O aš visuomet maniau, kad tai neteisinga. Norėjau, kad jie nebijotų savo gesto ir jo vibracijos. Juk laisvėjimas gali prasidėti ir paprastame brūkštelėjime. Jie norėjo išmokti kopijuoti daiktus, nesuprasdami to, ką regi prieš save, esmės. Aš pati to negaliu paaiškinti, todėl ir suprantu, kad kopijavimas neturi jokios reikšmės. Verčiau įveiklinti štrichu savo nesupratimą. Tuomet jis taps diskutuotinas.

Pažinimas vystosi per paradoksų spiečių, per prieštaraujančių viena kitai tezių junginį.

Galiu teigti, bet dažniausiai vengiu tai paaiškinti. Paaiškinimas nuveda atgal, į abstrakčių minčių virtinę, kuri prieš tai jau buvo ekstrahuota į konkretesnę poetinę darinį.

Nemėgstu skaityti aprašymų, nes tuomet suprantu, kad nieko tokio, kas yra aprašyta, nepajutau. Vėl grįžtu prie Andrei Tarkovsky. Kai kurios jo mintys šauna kaip strėlė į mane, veikia ir verčia susimąstyti. Bet pasidaro taip gaila sužinojus, kokia buvo filmo esmė.

Kuriu namų sąlygomis. Niekuomet nesinaudojau studija. Nesu prisirišusi.

Plaukuose laurų lapai ir neįleistas ežys į laiptinę. Mamos mintys kartais pralinksmina.

Telefonas šiuos užrašus įvardija kaip tekstines pastabas. Galbūt taip ir yra.

Paskutiniu metu mane žavi neapdorota medžiaga, tokia, kokia ji yra procese. Antriniai ir tolesni konstravimai yra manipuliatyvūs. Bet nesakau, jog kombinacijos negali būti paveikios. Tačiau, tas antrinis darbas reikalauja labai daug jėgų ir laiko, o pasirodo, jog kartais visai be reikalo.

Kai pradedu rašyti, dažnai nežinau, kaip pasibaigs sakiny. O ir greit pamirštu, ką buvau rašiusi.

¹⁰ Prancūzų menininko André Breton knyga „Nadža“ (1928).

Minties gimimo aplinkybės nėra užčiuopiamos. David Lynch tai primena žvejojimą¹¹. Tik aš pridurčiau, kad tai primena žvejybą be jokio masalo, sėdint skęstančioj valtyje vidury tekančios upės.

Šį kartą į kitą patalpą eidama užsidegiau šviesą. Turiu kaskart tai padaryti, norint sėkmingai užmigti.

Piešinių ir užrašų knygoje naudojamas popierius primena dirbtinę odą. Yra kažkoks sunkiai nusakomas lytėjimo poveikis.

Pagalvojau, kad mašalų pulkas, kurį mačiau anksčiau, yra pavasario vidury lengvai sklendantis sniegas.

Ką tik baigiau rūšiuoti piešinius. Padalinau visą krūvą į šešetą dėmenų. Jie buvo suformuoti pagal mažiausiai juodus darbus. Vėliau likusius piešinius dėlioju paeiliui, tarsi dalindama žaidėjams kortas.

(Anksčiau)

ieškau centrinės gatvės

esu centrinėje gatvėje

nerandu centrinės gatvės

tikrinant šias tris galimybes prisiminiau

esame

paleistas iš užsklęsto paukščio sparno

nuodas

po šimto sekundžių

pasuksiantis į rytus

vakarus

užkrečianti simetrija

ir kas diena

būsena nuodo

¹¹ Amerikiečių režisieriaus David Lynch išsakyta mintis mokymų platformoje „Masterclass“.

(2022 04 29)

Ar sąmonės srauto atstovai išpažįsta visas savo paslaptis?

(Telefonas)

Jeigu šio teksto kūrimas ir galėtų būti vadinamas tyrimu, tuomet pasakyčiau, kad norėjau sužinoti, kaip veikia mintis.

Išėmiau visus „Psifiktūrų“ pradžioje kurtus piešinius. Ir tuos, kurie bent minimaliai primena žmogų. Tikriausiai jau anksčiau minėjau apie šį pasirinkimą. Bet nesu tikra.

Anksčiau lanksčiau pirštus prieš dabar matomą peizažą. Tarsi skaičiuočiau. Ir visa tai kartojasi.

Ant juodai balto Clarice Lispector¹² veido knygos viršelyje atsirado raudonos dėmės. Lyg įprasto lūpų dažo spalvos. Knygai tai labai tinka.

Dažnai susidurdavau savyje su formos ir turinio pirmumo klausimu. Tarsi tebūtų tik šie du kūrimo principai. Kartais pirmesnis vienas, o kartais kitas. Jaučiu, jog mano piešiniuose yra mažai turinio. To, kurį galėčiau conceptualizuoti. Nes emocijos, kuri teka knygos puslapiams, į turinio rėmus nesukimšiu.

Įterpsiu tekstus, kuriuos naudoju pastaruosiuose video darbų garso takeliuose. Trys tekstai.

Aplink mane visa yra figūratyvu. Nors ir žinodama, jog prieš mane – vėjyje įsisiūbavusi staltiesė, matydama ją periferiškai, akimirka pajuntu, jog ten brūzda kažkas žmogiško. Iš kur kyla tokios spėlionės? Piešiniuose arba tokiam matyme kaip kad šis.

Šiandien vienu prisėdimu perskaičiau knygą „Žvaigždės valanda“ (1977). Man patiko. Atrodė artimas Clarice Lispector rašymo stiliaus impulsyvumas. Nors ši knyga ir neprilygo jos „Arti laukinės širdies“ (1978). Pastarojoje tiesiog tekėte tekėjo nuolatinė emocinė pasakojimo įtampa.

Džiaugiuosi ir jaučiu didelį palengvėjimą nebedirbdama meno mokslų įstaigoje. Tai prastas darbo pasirinkimas, bet prasmingas laiko leidimas.

Dviese teturime vieną cigaretę. Priešpaskutine leidau sau pasimėgauti vienai.

Atsimenu tą pykčio persipildžiusį veidą. Tai įvyksta retai. Bet susidūrimas skausmingas ir tūnosiantis ilgai.

¹² Clarice Lispector (1920–1977) – brazilų rašytoja.

Ir kaipgi aš pasirenku, kurias mintis užrašyti? Galbūt tas, kurios turi realiausią besimezgantį kontūrą? Nors šis neįveiklintas gali greit išgaruoti. Reikia sėdėti ir gaudyti, o sugavus – rašyti. Vienumoje. Šis procesas labai įdomus, bet ir prabangus.

Tuo pačiu metu norėti įvardinti konkretų žmogų ir kartu jį iškart nuasmeninti, paversti bet kuo. Svarstau, kuris variantas yra paveikesnis.

Rašau nuotrupomis. Kai kurias iš jų viliuosi papildyti.

Stabtelėjimai ir pastebėjimai.

Susižavėjimas kambariu kaip atskira pasaulio koncepcija, būties iliustracija. Bandžiau jį perteikti kurdama video darbą, kuriame naudojausi Jan Švankmajer¹³ filmo „Byt“ (1968) vaizdais ir Witold Gombrowicz¹⁴ „Kosmoso“ (1965) dialogais.

Mano mėgstamiausias kūrinys – pušys. Jis primena daugelį kitų, primena bet kurį pakabintą kaimo namą.

Piešiniai ir pastabos. Ar šie pavadinimai būti tikslingi?

Kiekvienoje platformoje rašosi vis kitaip, ryškėja skirtingos mintys, vis kitoks jų aštrumas arba blankumas. Šiame darbe sudedu visus variantus. Tačiau vis tiek jaučiu, jog reikalingas tam tikras balansavimas ar savotiška savicenzūra.

Pavadinimai galbūt skamba pernelyg tiesmukai. Žinau, jog sugalvodama kitą, galėčiau atverti sluoksnius, apie kuriuos dar nepagalvoju.

Jaučiuosi neįtikėjusi akademijoje siūlomu meno suvokimu.

31 31 6 31 26|

125

+7

132 / 66 ~ 70

2-3? 140-210

131 dabar 132 arba 129

126. 3=210

5 350 70

Nepilnai išreikšta knygos formulė.

¹³ Jan Švankmajer (g. 1934) – čekų kino režisierius.

¹⁴ Witold Gombrowicz (1904–1969) – lenkų rašytojas.

(2022 05 04)

Memoria¹⁵.

Švytintys šešėliai¹⁶ ir vienas iš jų man įsiminė. Jaukus buvimo svetimame sapne poskonis.

O tos pušys yra Félix Vallotton¹⁷ nutapytos.

Man buvo mėginama prikišti Gerhard Richter¹⁸ stiklus, padiskutuoti apie juos, spėju. Bet daug įdomesnė yra jo pirminė tapybos technika. Virpinanti ir graudinanti.

Tekstas, besiformuojantis pats iš savęs. Grįžtu kelis lapus atgal. Akis užkliūna už jau parašytos eilutės. Šiuo metu noriu ją tęsti. Raktas į ten, kur gražu. Tikiuosi mano dėdė jį rado.

Markovaldas¹⁹ miega ant suolo, nes ten jam užmigti lengviau.

Eisiu pirkti lapų. Daug lapų.

Jau užversiu ekraną.

(Knygelė)

Gal pirmą kartą jaučiu, koks išplitęs yra mano kūrybinis procesas. Užčiuopiau tai per fiziškumą, erdvės namuose okupavimą. Ir visos sudedamosios dalys, rodos, reiškia vis kitus dalykus. Medijuojau.

Stipriai kokybiška lo-fi nekokybė.

Norėčiau sužinoti, kaip būtų juntami mano piešiniai būdami erdve. Jean Dubuffet²⁰ skulptūros.

Piešiniuose – erdvės.

Apie piešinio atkartojimą neverta ir kalbėti. Bet pastebimi atsikartojantys fragmentai ar formos, kurie knygoje jungiasi ir kuria vienas kito tąsą.

Kiekvieniame formate atsiskleidžia vis kitos detalės.

Tos erdvės yra grafinės.

¹⁵ Aliuzija į tailandiečių režisieriaus Apichatpong Weerasethakul filmą „Memoria“ (2021).

¹⁶ Aliuzija į tailandiečių režisieriaus Apichatpong Weerasethakul parodą „Švytintys šešėliai“ šiuolaikinio meno centre Vilniuje (2018).

¹⁷ Félix Vallotton (1865–1925) – šveicarų, prancūzų dailininkas.

¹⁸ Gerhard Richter (g. 1932) – vokiečių menininkas.

¹⁹ Aliuzija į pagrindinį veikėją italų rašytojo Italo Calvino knygoje „Markovaldas“ (1963).

²⁰ Jean Dubuffet (1901–1985) – prancūzų menininkas.

Žvakės nešimas Nostalgijoje²¹.

Rodos, mėgstu apsisunkinti.

Tiek daug elektros teka šiame procese.

Ką reiškia neturėti atskaitos taško?

Pasitikiu tais žodžiais, kurie nėra apmąstyti iš anksto.

Norėjau diktofonu įrašinėti save kalbančią bet ką, kas šauna į galvą, piešimo proceso metu. Bet niekada negebėjau atlikti dviejų užduočių vienu metu. O ir bijau savo balso.

Kai išgirstu garso takelį su pasakojančiu istoriją balsu, iškvėpiu. Nežinau, kas tai per stebuklinga kombinacija.

Nuostaba, kurią sukelia tinkamai algoritmų parinkta muzika.

(2022 05 05)

Iš tiesų, manau, jog simuliakro teorija²² manęs nedomina. Nors ir ruošiausi jau ilgą laiką su ja susipažinti dėl akivaizdžių priežasčių. Dėl to, kad visos mintys, o pasekoje ir veiksmai, yra dėstymas, konstravimas, žaidimas.

Fotografija visuomet man buvo svarbi. Atsimenu, kad fiksuodavau viską. Vėliau leisdavau laiką savo kambaryje peržiūrėdama sukaupią turinį ir jį visaip kaip montuodama, perkeisdama. Miegopročiai jau ilgą laiką saldžiai miega, negalėdami pakęsti pasiaiškinimų.

Dar neradau atsakymo į klausimą apie juodai baltos svarbą.

Prisiminiau menkai judantį sesers kūną, kuris užfiksuotas vaizdo darbe „Judantys taškai“. Taip, jame yra stipri įtampa, susidaranti, veikiausiai, dėl taip arti esančios odos. Ir jos svyravimo, jos šalčio pojūčio. Bandžiau šį darbą nagrinėti per Gilles Deleuze²³ „kūną be organų“, bet jau viską pamiršau.

Jeigu užmirštu, galbūt tai netikra?

Kompiuteris plečia koncentravimosi problemą. Skirtingi langai ekrane gali kas sekundę perjunginėti mano mintis, keisti dėmesio kiekį.

Bijau pamatyti sename kompiuteryje sukaupias fotografijas. Rodos, jau leidau sau viską užmiršti.

²¹ Aliuzija į rusų režisieriaus Andrei Tarkovsky filmą „Nostalgija“ (1983).

²² Aliuzija į prancūzų filosofo Jean Baudrillard simuliakro teoriją (1981).

²³ Gilles Deleuze (1925–1995) – prancūzų filosofas.

(Telefonas)

Kažkuria prasme nenoriu, kad mano mintys pasklistų ar taptų lipdytinu moliu.

Nugirsti pokalbiai. Kas atsitiko žmonėms?

Sankryža su gigantiško dydžio reklamomis.

Kad sunaikinčiau nedalomą piešinį

Kad sunaikinčiau originalumą

Bandau mintyse sugalvoti idėją viršeliui, bet tiesa ta, kad popierius turi būti liečiamas ir tikrinamos įvairios lankstymo variacijos. Geriu kavą toliau.

Abstrakčioji geometrija.

Kažin kodėl man taip sunku užbaigti „Psifiktūras“? Nuspręsti, kad procesas baigtas, matyti tašką ir prieš jį esantį rezultatą. Piešiniai ir žodžiai „Psifiktūrose“ yra mano buvimo kūryboje tėkmės įrežiai. Kol kas šis kraujas vis dar manyje. Mąstau, jog ši antra knyga bus pabaiga. Bet nesijaučiu nieko pasiekusi, jokio konkretaus darinio. Kodėl gi negalėjau sau pasakyti, jog pirmoji knyga pakankama?

Vonios kambarys tai minčių sumišimo vieta. Erdvė, į kurią atskrenda bitės ir zyzia.

Bandžiau rašyti eiles tik vonioje. Dabar man jos rodosi per daug sentimentalios, per daug romantiškos ir naivios. Bjauriuosi tuo laiku, nes jis iškelia ne jauną grožį, o visišką kvailumą ir aklumą.

Vakar skirsčiau spaudus į mažus ryšulėlius. Išbandžiau penkis variantus: taip, kaip buvau išdėliojusi, atvirkščiai, pusiau taip ir kitaip, pagal linijų geometriškumą, pagal piešinio ambientškumą ir svajingumą.

Kas yra ambient? Visa apimanti atmosfera? Užvaldanti, įtikinanti savimi.

Karšta. Kaupiasi prakaitas, kuris geba būti dvejopas. Geriu kavą toliau.

Mūsų ir kaimynų butas susisieja vonios kambaryje. Sieną čia pati ploniausia. Girdžiu, kada tėvai žaidžia, kada verkia vaikas. Veidrodinio efekto magija. Jie mane, esančią vandenyje, taip pat gali išgirsti.

Liūdnosios Yekaterina Golubeva²⁴ akys.

Tuoj panirsiu po vandeniu.

Ar minėjau, kad užsilipus ant suolo kieme skaičiuodavau oro balionus?

Idomu, ar sugebėsiu ištrinti keletą pastraipų. Sugebėjau. Ištryniau tas, kurios buvo kupinos nereikalingo ir tikslingai nukreipto pykčio.

Aš tik užsimenu apie svarbius dalykus, bet nesuteikiu jiems egzistencinės prasmės sąmoningai.

²⁴ Yekaterina Golubeva (1966–2011) – rusų aktorė.

Perskaičiusi dar kartą pastraipą apie vonios kambarį, prisiminiau Eglės Ridikaitės²⁵ darbus, kuriuose atvaizduotos jos šeimos gyvenamosios erdvės. Tolimesni kūriniai taip pat įtaigūs. Ypač tie, kuriuose regiu vieną žodį.

O taip pat, skaičiuodavau ir lėktuvus, rišdama ant siūlo po mazgą.

Vis einu ir einu į popieriaus parduotuvę. Prastai apsiskaičiuoju medžiagų kiekį.

Taip, tikiuosi, kad ši knyga bus pabaiga šio žodžiams nepavaldaus proceso. Piešiniai joje bus kaip ciklas. Uždaras.

Uždarumo ir atvirumo klausimai meno kūrinuose pajuntami subjektyviai. Tam, kurio jausmų atviros, beveik visi kūriniai gali atsiverti.

Mergina, besileidžianti byrančiu akmenų kalnu žemyn²⁶. Gražūs Šarūno Barto²⁷ pamatyti vaizdai yra tinkami eilėraščiams.

Net pati nežinau, kodėl šiame tekste net keletą kartų minėjau Andrei Tarkovsky. O dabar vėl. Tik noriu pasakyti, kad jis nėra man toks itin aktualus kūrėjas. Tiesiog rašymo procese pasitaikė jo knyga²⁸. Bet aš sureikšminu beveik visus smulkius atsitikimus.

Norėčiau išmokti sterilaus proceso amato. Atsiduoti vienai veiklai su savitomis taisyklėmis, neprileisti nė vienos įtakos, kad neiškrisčiau iš nusimatyto tako.

Man rodos, jau kūrinys „Pulse of a place“ pradėjo ryškėti įnikimo ir pasidavimo vienam objektui tema. Nors ir bandžiau artikuliuoti sukurtą medžiagą kaip savaime kalbantį peizažą, bet ten tūno kažkas kito, tikrai ne į objektą orientuota filosofija²⁹.

Man patinka, kai žvilgsnis išsilydo. Bet niekada nemokėjau to tinkamai ir įtikinančiai aprašyti, nupasakoti.

Byra, griūva, slenka, įdumba. Visos mano mintys. Jos panašios į kalnus, į žemę. Tikriausiai ir minties kvapas galėtų būti panašus į pačiulio ar vetiverijos.

Vardindama šiuos žodžius prisiminiau veiksmažodžių, einančių kartu su įvardžiu TU, rankiojimą iš Carl Jung „Raudonosios knygos“³⁰.

Gyveni. Negali pasiimti. Trukdai. Privalai būdrauti. Buvai. Tebetyli. Ir neturi ką pasakyti. Manai. Nori valdyti. Nemeluoji. Žinai. Neišgyveni. Esi linkęs manyti. Suprasi. Negirdi. Turi. Mikčioji. Lemeni. Esi. Nenori girdėti. Iškilai. Leidai. Turi kalbėti. Nebuvai prarasta. Pergyveni. Reikalauji. Žengi. Verti juos regėti. Priklausai. Sakai. Nuvertini. Pripildai tuščias rankas. Nori. Krenti. Manysi esąs pamišęs. Audi gūdžiausią tamsą. Ateini. Esi tikras. Nutolsti ir priartėji. Pripažįsti. Vadini. Verki. Juokiesi. Drebi. Nesi. Skleidei. Negyvenai. Nepakestum. Keiti. Suklydai matuodamas.

²⁵ Eglė Ridikaitė (1966) – lietuvių menininkė.

²⁶ Aliuzija į lietuvių režisieriaus Šarūno Barto filmą „Mūsų nedaug“ (1996).

²⁷ Šarūnas Bartas (g. 1964) – lietuvių kino režisierius.

²⁸ Rusų kino režisieriaus Andrei Tarkovsky knyga „Įamžintas laikas“ (1984).

²⁹ Aliuzija į amerikiečių filosofo Graham Harman (g. 1964) teoriją.

³⁰ Šveicarų psichiatro Carl Jung knyga „Raudonoji knyga“ (1915–1930).

Neseki paskui. Neprivalai. Norėsi. Laikai didžiausia tiesa. Tapsi. Įveiksi. Įveiki. Tampi. Nenori. Lauki. Žadini. Skleidi. Išsisukinėji. Nenori išsiduoti. Negali suprasti. Nenutuoki. Kalbi. Lankei. Nekenti. Netenki. Galvoji. Atsižadėjai. Sieki. Padarei. Primeni pasaką. Nepaveldėjai. Peiki. Glumini. Duodi. Nieko nesužinai. Girdi. Turi ieškoti. Atrasti. Ir pripažinti. Neturi. Norėtum. Nesi toji taisyklė. Išmetei. Stebiesi. Negali. Nesiskiri. Nužengi. Būni. Negyveni. Gyventum. Manaisi stovįs. Išsilieji. Nežinai. Suvoki. Nori pereiti. Matei. Jauteisi. Trokšti ištrūkti. Ilgiesi. Žvelgi. Užlieji. Veiki. Galėtum užsiimti. Moki atmintinai. Stebini. Laikai. Atmeti. Priėjai. Įsivaizduoji. Nori būti. Priguli pailsėti. Nusileidi. Regi. Sėdi. Ir žiūri. Nori matyti. Tiki. Ieškai. Kad nepranyktum. Šaukiesi. Nerasi nesudaužęs. Tebesidarbuoji. Turi patirti. Neradai. Ketinai paaikškinti. Kaip supranti. Esi gyvas. Skaitai. Miršti. Gali siurbti. Ir tapti. Patiri. Dalyvauji. Norėjai suprasti. Kalbėjai. Minėjai. Pripažinai. Nesi verčiamas. Gali ir mirti. Sugundei. Privertei suvokti. Turi būti. Nesi įsipareigojęs. Išnyksti. Neįstengi rasti. Užkūrei. Gali būti. Gali paneigti. Sukaustyti. Negali nekliudyti. Galėtum nudobti. Nusimetri. Ir patrauki. Atleidi. Pageidauji. Įsakai. Geidi. Palyti. Subyri. Išsprogdingi. Šturmuoji. Pastebi. Pasveikai. Kenti. Atgausi. Išlaisvinsi. Pažįsti. Ir žinai. Manai galinti įsakinėti. Prisiidėjai. Gavai. Neštumei. Norėtumei numirti. Išjuoki. Negali skelbti. Prasimanei. Pasitelki. Kad apsisaugotum. Tebesi. Nesupranti. Norėtum ne priimti. O įsitrinti. Ir būti. Pažvelgei. Nupiešei. Matai. Ir nepastebi. Kybai. Negali priimti. Negali ir paneigti. Pažįsti. Pradedi augti. Turi priimti. Negali pavadinti. Gali pereiti. Ir nepastebėti. Gali pažinti. Ir žinosi. Nori. Ar nenori. Drįsai ištarti. Neišmanai. Draskai. Tarsi nebūtum. Neužbaigi. Perduodi. Mėginsi. Turi įstengti. Pamiršai. Nukreipsi. Negeidi. Darai. Pasijuoksi. Pasakysi. Spendi. Verti pavydėti. Nuveiki. Nematai. Suteikei. Išlikai. Neatrodei. Guli. Palikai. Palieki. Laistai. Klausinėji. Sumoki. Nedovanoji. Pranoksti. Buvai. Ir būsi sugrįždamas. Lieji. Esi. Ir įrodai. Puoselėjai. Išpildai. Ir išnyksti. Susiterštum. Stovėjai. Ir kalbėjai. Esi susijusi. Patinki. Baiminiesi. Nesužeisi. Neigi. Tikėjai. Engi. Žaidi. Pasidarei. Klysti. Palaikai. Reaguoji. Apšvieti. Šalsi. Pamiršti. Nukalei. Galvojai. Leidi. Ateini. Ir neturi ką pasakoti. Meluojai. Galėtum padaryti. Laimėsi. Negali numaldyti. Nepamiršk šokti. Nori daryti. Gali pagalvoti. Būsi. Sugrįžai. Verti ištarti. Brauniesi. Augi. Persmelki. Apgavai. Pakišai. Apgaubei. Suvaadinai. Pakabinai. Leidai prasimanyti. Pradėjai. Karūnavai. Įteikei. Perskėlei. Turėtum būti. Liksi. Atsimainai. Skleidiesi. Apleidi. Kalbėsi. Plepėsi. Stovi. Išnykai. Išėjai. Pradingai. Vertini. Galėtum įvaryti. Piktnaudžiauji. Liaupsini. Pasidarytum. Privalai ginti. Norėjai. Pasinaudoji. Vaidini. Nemini. Mokai. Svajoji. Kliaujiesi. Nesi verčiamas sakyti. Ar daryti. Ką galvoji. Ir jauti. Smerki. Naudojiesi. Nepaisai. Drįsti mąstyti. Naudoji. Vaitoji. Pastebėjai. Neįstengi atsižadėti. Kvailini. Turi imtis. Paklupdei. Apgauginėjai. Gali. Stverk. Šneki. Atvedi. Matai. Nemyli. Atsidūrei. Susikursi. Paklūsti. Sunaikinsi. Garbini. Apleidai. Ketini mokytis. Nusipelnei. Tempei. Pagailėjai. Išmoksi. Iškeliavai. Mokei būti. Nusekei. Neši. Apvagi. Išprotėjai. Dirbsi. Turi įrengti. Neabejosi. Pažadinai. Eini. Skubi. Paverti. Darbuojiesi. Bijai. Atimi. Skelbei. Ištrūkai. Galėtum priimti. Ir atnaujinti. Neatleidai. Padarei. ir užbaigėi. Turi žinoti. Sulaužei. Pasirodai. Atstūmei. Duosi. Nuėjai. Dediesi. Turi būti. Išsivaduoji. Jauti. Nesipriešink. Sumokėtum. Verti. Gali pripažinti. Nėra.

Keista. Jau seniai skaičiau šiuos veiksmazodžius. Bet jaučiu, jog jie visiškai neprarado savojo svorio. Visuomet, kai tik nepertraukiamai skaitau šią žodžių grupę, mane apima begalinis liūdesys, lyg joje būtų užfiksuotas visas gyvenimas. Ši teksto dalis pavirto garsu, lengvai kraupiu, girdimu labirinte, sklindančiu nuo lubų per visus erdvės tarpus. Labirinto tamsiojoje salėje, į kurią patenkama per siaurus koridorius, matomas ekranas su judančiu vaizdu. Jame – aš pati, tyliai skaitanti. Žavinga, kai viskas sukimba į vienį. Tuo metu tyliai skaičiau gautą Clarice Lispector knygą, bet mano lūpose rodėsi Jung veiksmazodžiai.

Pro langus matomi baltai išsprogę medžiai primena nedideles žiemas, pakilusias virš žemės.

Kartais pasižymiu tik vieną žodį, kuris turėtų suveikti kaip raktas ateityje. Pasižymiu, kad neužmirščiau minties, kurią norėčiau matyti tekste. Bet kai ta ateitis mane pasiveja, aprašinėti nebesinori. Mano basos kojos bėgioja tekstu.

(Anksčiau)

mane įsupa į švarką ir nešasi
esu bet kuris kambarys
esu iš lūpos tekantis kraujas
kažkas supasi viduje
tai armija
arba atmintis
protas turi juodąjį tašką
galbūt aš esu jis
tai primena neišgyventą akimirką
tokią pat įprastą
pamirštą
vaizdas tamsiai raudonas
esu kūnas, kuris buvo daugiau
mano oda tarpsta nuo čia iki vyno taurės
laukiu, kada atsikelsi
ir stengiuosi nejudėti
manai tai akis, saulė, duobė, kuri mato, filmuoja
tai oda, kuri plūduriuoja ir stoja
esu fenomenas
savaime subjektyvus
ir nesantis bendrinis vaizdas
kurį mąstymas savinasi
virtau nauja esatim

papildančiai atimančia
šis vaizdas tave verčia liūdėti
galvoti
atminčiai pasiduoti
esu ketvirta siena
atstumas
mirusi teritorija
ir mįslė kas joje
tu skęsti šioje spalvoje
jis tikrai minkštas
šis vaizdas
mano žvilgsnis švelnus
judu ir kartoju save
esu dviguba pabaiga
daugiaprasmė pradžia
esu mirštantį teritoriją

(2022 05 12)

Norėjau, kad šis tekstas būtų išgirstas, bet viską sugadinau. Pasirinkau rūšį ir prastą aparatūrą. Šis poetinis vieno vaizdo monologas bando suprasti, kas jis, kaip jis veikia stebintįjį, mėgina rasti identitetą kalbos, prisiminimų ir abstrakcijų tikrovėje. Jis buvo kalbantis. Šios knygos niekaip negaliu prakalbinti.

Dviejų kalbų susidūrimas viename išryškina komunikacijos trikdį. Piešiniai, vieni kitus pridengiantys, taip pat.

Kūryboje įdomiausia atsitiktinai atrasti skirtinguose šaltiniuose tūnančias detales, kurios, bent akimirka manai, yra tapačios, kalbančios apie tą vieną bendrą dalyką. Šiandien radau tašką, į kurį pavirsta kūnas, būdamas tokioje erdvėje, kurią bandau artikuliuoti. Bekraštėje, svajingoje.

Niekaip neapsisprendžiu dėl pavadinimo. Svarstau apie įrėžius, erdves. Įrėžių erdves.

Įrėžimas, įpjovis, įdrėskis, randas. Randai alsuoja istorijas. O prie vaizdų – upės, krantinės, šlaitai.

Nežinau, kada mane užklups mintis, todėl turiu būti pasiruošusi.

(Telefonas)

Keista. Kai pastebiu save prieštaraujant, noriu visai nebemąstyti.

Pasirodo, buvau pasiilgusi tokio šilto ir malonaus vėjo kaip dabar.

Po truputėlį pradeda lyti. Lašnoja.

Juk neįmanoma visą laiką kalbėti tik apie meną. O ir neįdomu. Jau kurį laiką šia tema apskritai vengiu diskutuoti. Anksčiau jausdavausi esanti teisi ir nuo to pavargau. Toliau gersiu kavą.

Šiandien su savimi man nuobodu.

Jau seniai neskaičiau kokio nors teorinio teksto. Visas reikiamas teorijas randu ir grožinėje literatūroje. Tik viena bėda, jos sunkiai pritaikomos, nes turi būti juntamos, pergyventos, pragyventos.

Knyga virsta kūnu tik būdama surišta. Jos lapai yra organai.

Medis tik sužydėjo, o jo žiedai jau nuosekliai kloja kelią.

Kai skaitau filosofinę knygą, stebiuosi, kaip jie sugebėjo rasti žodžius toms išsakytoms mintims.

Prastai išdžiūvusių rūbų kvapas taip arti kūno.

Šaltų pirštų prisilietimas prie odos yra unikalus jausmas. Kartais palietusi savo veidą akimirkai sustyru.

Jau seniai nerašiau jokių eilių. Ir nežinau kodėl. O perskaičiusi senas, nustembu, koku būdu galėjau taip išdėlioti mintis. Mane pačią jos stingdo. Gerąja prasme.

(2022 05 16)

Mintimis tuščios dienos. Po nakties pabundu lengvai išsigandusi ir sumišusi. Jau kurį laiką neaptinku savyje jokio kito galimo kūrinio pavadinimo. Piešiniai ir pastabos. Du užstrigę žodžiai. Apnikusios dvejonės. Pradinėse bet ko vizijose dalykai atrodo žymiai prasmingesni ir gražesni. Kartais mielai pasilikčiau tik toje stadijoje.

Turiu atsakyti į šiuos klausimus:

1. Trumpas teorinės baigiamojo darbo dalies aprašymas
2. Praktinio baigiamojo darbo/projekto aprašymas

3. Priešingų žodžių pora, atspindinti baigiamąjį darbą
4. Žodis / žodžių junginys, labiausiai atspindintis baigiamąjį darbą, jo temą ar esmę

Bandau atsakyti:

1. Tekste tvyro poetinių juodraštinų minčių kūryba, svarstymai apie kūrybą, būtį, atminį. Rašinys primena automatinę kalbą, sąmonės srautą, dienoraštį. Tai neatsiejama, bet neprikįšama baigiamojo darbo dalis, kuri pasiūlo įvairius regos į praktinį darbą kampus.
2. Šis darbas dedikuotas neatrastos abstrakčiosios vietos paieškos procesams. Tai mentalinė vieta, išreikšta automatinio piešiniu. Joje juntami horizontai ir slenksčiai, jos gylis, aštrumas, kreivumas. Ta vieta pasiekiamą tik prisilietimu ir bendrojo vaizdo mintyse kūrimu, kuriuos siekiu perteikti per intymų knygos formatą. Knygos tiražas – penki skirtingi, bet kartu ir tapatūs vienetai. Kiekvienas egzempliorius sudarytas iš tų pačių piešinių spaudų, išdėstytų vis kitaip, siekiant parodyti plačias vizualinio pasakojimo konstravimo galimybes. Tekstas knygoje pateiktas kaip laiškas, dienoraštis.
3. Konkretus abstraktumas.
4. Grafinis filmas/novelė/siužetas/erdvė.

Juntu stiprų nenorą atsakinėti į tokius formalius, tačiau esmingus klausimus. Tikrai nežinau, kaip atsakyti.

Taktilika. Tinkamiausių popieriaus lapų lytėjimui paieška. Prisiminiau.

Net ir nuo spausdintų piešinių lankstymo pirštai lieka pajuodę. Turbūt ta grafito juoduma turi būti perteikta bet kokia kaina.

(Anksčiau)

ši vieta neturi kraštų

masteliai nėra pamatuojami

erdvė nėra manyje

kaip ir nėra už manęs

jos nėra, todėl koordinatės nesuvokiamos

šiandien čia žalsvai mėlyna

šviesos strategija

pasirinkimas būti įrašu

ten nėra horizonto

binarinių polių

bekraštėje erdvėje kūnas virsta tašku

(2022 05 16)

Šie piešiniai yra tos nežinomos vietos peizažai. Procesas yra ekspedicinė kelionė, kurios metu renkama medžiaga apie abstrakčiąją erdvę.

Žmonės nemėgsta teptis pirštų. Ypač meno kūriniais.

O kuris gi menininkas kūrė tą piešinių seriją, kurioje vaizduoja kelionės garso vibracijas? O gal tokio darbo nebuvo?

Dažnai susižaviu kokia nors mintimi. Vėliau pritaikau ją ir savo darbams. Tuomet pamirštu tos minties ištakas. Prisimenu tik pritaikytas sąvokas, kurių apsuptyje pasimetu ir nebesiorientuoju.

Šąla kojos.

Absoliutus chaosas.

Taip, jūs klausite, ar šis darbas yra filmas, ar novelė, ar fotografija. Kas, galų gale, tai yra? O aš nežinau. Arba galbūt tik pasirinkau tokią nežinančiosios poziciją?

Jau tikriausiai turėčiau užmesti akį į reikalavimų tekstui sąrašą.

Nerimo knyga³¹. Portugališkas liūdesys.

Aptikau save galvojančią, jog jau pasakiau viską. Vėliau supratau, kad skaitančiajam tai būtų visiškai neaiškus organizmas.

(2022 05 17)

Prisėdu lyg ruoščiausi dirbti. Stebiu. Laukiu. Žodžiai dar neatplaukia. Esu sunerimusi.

(Telefonas)

Per keletą valandų nugyvenau daug šiandienų. Tamsėjau ne aš, o dangus.

Įsiterpiantis kito kūrinio raštas.

Taip, tos akimirkos yra sukurtos. Jos negyvos ir niekada tokios nebuvo. Manipuliuoju praeitimi, ją pasirinkdama kaip žaliavą. Tai, kas trumpą sekundę man buvo tikra, virto dar neprasimerkusiomis ir

³¹ Aliuzija į portugalų rašytojo Fernando Pessoa knygą „Nerimo knyga“ (1982).

jau blankstančiomis išgalvotų veikėjų vizijomis. Jie siekia save ištirpinti aplinkoje, kurioje egzistuoja. Pasirenka savus gamtinius atitikmenis. Mano veikėjai panašūs į sapną, į neatrastą filosofiją. Savimi jie nieko neteigia, tik primena mums mūsų gyvenimus.

Salstelėjęs vaikiškas apgavikiškumas. Vienas dalykas man patiko iš pirmojo pokalbio. Tai fantastiškas vaikų sugebėjimas daiktams įpūsti gyvybę.

Vėl guliu karštam vandeny. Ištirpsta oda, pirštai, kaulai. Šuo zvimbia kaip bitė. Užlaikytas nepasitenkinimas virsta nerimo fontanu vonioje. Ir kaip vienas nugirstas mažmožis gali paveikti. Tas, kurio neturėjau išgirsti. Gyvendami keturiose mes nesam komanda. Pavargstu nuo žmonių. Skęstu tik ateities vizijose. Vienintelis plūduras yra dar neužčiuoptas svajojimas. Girdžiu pėdas kitam kambariui. Leisti sau veikti. Tikėjau, kad kiti gali suvokti tai, ką darau, geriau negu aš. Bet ir nuo to pavargau. Šauksmas miške ar į jūrą, bėgimas nuo kalno greičiu, kuris nepavaldu niekam, tik gravitacijai. Pradedu tirpti rega, brinksta lytėjimas. Pelėšiai vonios kampuose. Remiuosi į juos. Buvusios mintys nebėra mano. Nebeužtenka tikėjimo, kurio vedama patirčiau jų dabarties dvelksmą. Susirangę plaukai, kibūs plaukai įsisuka į tarpupirščius, gniaužia jėgas ir lankstumą. Toliau seku pasakas sau. Čiaudulys kitapus slenksčio. Kažkieno žingsniai laiptinėje skamba užtikrintai. Iškėlus ranką leidžiu lašams kristi žemyn. Reikia šalto vandens. Atstatysiu ištirpusius darinius ir baigsiu rašyti. Vėsi požeminė srovė. Koks jos kvapas? Rytinio ežero žemė. Drėgna ir vėjuota. Būti tekėjimo apgaubtai. Taip ir būti. Plastikiniai pievų gyvūnai. Tikiu, kad tokie žodiniai junginiai į kurią nors įdurs, pasės mintyse sėklą. Nedidelę arba gigantiško dydžio. Akmens luite skylė, pro kurią matau sustingusį judantį vaizdinį. Matau ir mane stebintį žmogų. Lauksiu kol jis išgaruos, nes sudėtas iš dūmų. Kada nutrūksta kalbėjimas? Išsirangysiu iš savojo kūno. Atvėsęs vanduo nebeužsilaikys.

Kasdienybės enigma.

Įsivaizduoju sugniaužianti karštą nuorūką.

(Anksčiau)

Iš ciklo „Vonios kambarys“.

1

Trikdantis būdas kurti vaizdus

Trukdantis pasirinkti prisiminimą

Juose suklastotos akimirkos

Ir šaižus riksmas gimimui

Įmirkęs kūnas lėtai tampa lipšnus

Besipriešinantis

Oda trintyje kuria melodiją
Trūkinėjančių stygų laike popierius šlampa
Mes esam tapatūs
Rašalo dėmėmis persigėrę
Nuogas žiaurumas ir pakylėjimas
Greitai ardome vienas kitą
Sparčiai atsiskiriam, grįžtam
Mintys tarpe plytelių juoduoja
Savimi aptempia paviršius
Į kuriuos remiamės
Svyrančios galvos užmerkia akis
Jos nugula nepastebimais šuoliais
Ir smelkiasi į nematomus daiktus
Dalis mūsų šąla
Sustingusi gaubiasi vandeniui
Tampa gleivėta
Vaizdai šaukiasi šių darganotų simfonijų
Koncentriškai žvalgosi naujoje teritorijoje

(2022 05 18)

Nedaug laiko sprendimams beliko.

Varčiau dar nesurištą knygą. Nuo jaudulio sudrėkusiais pirštais buvo baisu liesti piešinius. Nežinau, ar norėčiau, jog kiekvienas bevartantis knygą tą jaustų. Delikatus organizmas, dar ne visai gyvas, bet jau pretenzingas. Žiūriu į turimas knygas, užrašines, ieškau kokio nors tinkamo varianto viršeliui. Nerandu. Nei savyje, nei išorėje.

Perskaičiau visą tekstą. Mintys nerišlios, bet paliekančios emocinį įspaudą. Jau rezgu tolimesnes idėjas kitokio pobūdžio rašiniams. Šiame tekste yra viena pastraipa, kuria esu labai susižavėjusi.

Tiesa, kiekvieną kartą su šunimi išeidama pasivaikščioti tikiuosi, jog gims mintis, kurią galėsiu užrašyti. Bet visas dėmesys krypsta į ten, kur to mažojo kūnas dabar atsidūrė. Turiu sekti jį, o ne savo mintis. Tai irgi žavinga.

Skaitymas stimuliuoja.

Dažnai norėčiau viską pamiršti ir vėl pradėti iš naujo. Bet net pamiršusi tik dalį, vis tiek pradėdau. Tuomet viskas susinarplioja. Skaitančiam, žiūrinčiam, klausančiam sunku užčiuopti vientisumą, nuoseklumą.

Svarstau apie autobiografiškumą kūrinuose. Man patinka, kai autorius tampa detektyvo darbo vertu objektu. Bet pati ne itin norėčiau nukreipti žvilgsnį į tiek daug atidumo reikalaujantį asmenį.

Aš tik svaidau akmenis į vandenį, stebiu, kiek ratilų jame galiu išgauti savo mostu.

Piešiniai ir užrašai. Šie abu žodžiai visgi labiau dera tarpusavyje, labiau primena tėkmę nuo minties iki rankos.

Prisimenu komplikotą eilių vertimo į anglų kalbą procesą.

Grįžau. Emociniai grafiniai svoriai. Štrichuose ir raidėse. Sunkio blokai.

Mačiau rankomis mosuojantį žmogų, lyg bandantį skristi stovint ant žemės.

Pamaniau, jog visi prisiminimai, kuriuos miniu šiame tekste, juk turi būti kažkaip susiję su baigiamuoju darbu. Jie išnyra tekstinėje aplinkoje, prašosi būti įterpti mąstyme apie šį kūrinį. Galėčiau mėginti visus prisiminimus sieti, susikurti savianalizės aplinką. Balionai, lėktuvai, piešinių segtuvas, pyktis veide. Žmogus, bandantis į debesis nugabenti savo darbus, bet per klaidą pametantis piešinius danguje, jaučia kūną užpildantį pyktį. Abstrakti knygos erdvė.

Ant lentynos prieš kurį laiką pasistačiau vieną meninę knygą. Özlem Altin³² „Dance“. Ji man svarbi kaip gaivališkos ir drąsios vizualinės kalbos pavyzdys. Niekada per daug nesigilinau į tų paveikslėlių turinį. Svarbiausia man juose – užkoduotos galimos, nujaučiamos jungtys, kurios ir kuria efemerišką pasakojimą.

Man buvo itin sunku rasti konkretumą susikurtoje abstrakčioje terpėje. Ir nebuvo tikra, ar to reikia. Bet pabandžiau. Patikėjau, kad žiūrovui to galimai trūksta. Taip ir atsirado šakos motyvas skraidančių analoginių dulkių galaktikoje. Nors pati jaučiu, kad paveikesnis yra pirminis variantas. Nusivylimai kaupiasi vienas ant kito kaip ir tos dulkės. Vienas kitą pralengia.

Vis pagalvoju, kiek šiame tekste yra daug dabarčių. Ir tai taip žavu. Pajausti, kaip pinasi laikas. Besti pirštu į tą vietą, kuri nebėra dabartis.

Nenoriu išsakyti jokio teiginio. Man pakanka, kad yra darinys, apie kurio prasmę mes galime tik spėlioti. Mažasis gyvenimas.

³² Özlem Altin (g. 1977) – vokiečių menininkė.

(Telefonas)

Rašau taip, lyg specialiai pamirščiau pasakyti ką nors esmingo. O tuo pačiu manau, jog tokios nepažabotos ir grynios mintys yra prasmingesnės.

Galbūt aš kuriu platformą pasikalbėjimus, kurio negalėčiau išvystyti.

Mes nežinome, kas vyksta erdvėse, kuriose mūsų nėra. Geriausiu atveju tik randame kokius nors liekamuosius rudimentus. Kieme, kuriame kasdien vaikštau, radau nebešviežią pienių vainiką.

Sylvia Plath³³.

Pavadindavau nuotraukas atsitiktinėmis citatomis. Žodžiai, kurie nebuvo planuoti, man praskleisdavo fotografijas.

(Anksčiau)

Mano pasirinkta vieta turi daug lygių ir linijų, susikertančių arba paraleliai prasilenkiančių. Tai yra esminis faktas. Visų pirma, čia susitinka ne tik realūs keliai, bet ir būtis su nebūtimi. Gali jausti, kaip viena ir kita maišosi vietomis. Vieta padalinta horizontaliai ir vertikalčiai. Šiandien kalbėsiu tik apie vieną jos dalį. Dėl to, kad būtent ten mes stovėsime kitą kartą. Nusprendžiau pavadinti šią vietą atėjimo ir padalijimo zona. Mažoji visos vietos dalis yra taškas, kuris realybėje žymimas vartais. Čia dar tik pradeda kauptis užuominos apie tai, kas tvyro viduj. Prie vartų susitinka pagrindinis plytinis kelias ir kanalas. Plytelių tarpuose auga žolės, jis padalija vietą į kairę ir dešinę. Turėčiau paminėti šios vietos lokaciją bendrame kontekste. Šalia zonos yra niekuo neišsiskiriančios gatvės, aplink keturių aukštų gyvenamieji namai, automobiliai ir dviračiai. Stovint šalia vartų girdimi visi įprasti miesto garsai. Kartais praeina vienas kitam istorijas pasakojantys žmonės. Keturių metrų aukščio, dvivėriai, metaliniai, tamsiai mėlynos spalvos, ornamentuoti ir perregimi vartai atlieka atrankos funkciją. Šiandien jie užrakinti. Kaip vakar ir užvakar. Dešinės pusės viršuje matomas penkiasdešimt pirmas numeris ir ženklas su perbrauktu šunimi. Taip pat, yra pašto dėžutė, ant kurios vaizduojamas jojantis ir ragą pučiantis žmogus. Įėjimo zona yra kartu ir tiltelis. Apačioje – vanduo, kuris dešinėje pusėje sustingęs ir užžėlęs žaliu matiškumu. Ši pusė primena sodą. Dalyje jau už vartų matosi nedidelė lygi pieva, medžiai ir krūmai, yra nedidelis baltas medinis vienos patalpos namas. Pro langus matosi vaza su dumplūnės šakom, o šalia priklijuota nuotrauka, vaizduojanti pienės pūką. Kairė zonos pusė visai kitokia. Tamsus, beveik juodas vanduo lengvai vibruoja. Pamačiau netikėtai atsiradusį paukštį. Ši pusė primena mišką, vanduo tankiai apsuptas augalais. Už vartų ant šlaito auga didelis senas medis, jo kamienas apaugęs vijokliais, kaip ir visa žemė. Kiek toliau nuo jo matosi į žemę įaugęs paminklas, beveik pasislėpęs. Per vartus galima matyti, jog pagrindinis plytinis kelias veda tiesiai. Už penkiasdešimties metrų matosi kitas, žymiai didesnis namas. Šalia jo į stalą atremtos baltos kėdės. Tai viskas ką mačiau stovėdama zonoje. Šviesa nebuvo įdomi.

³³ Sylvia Plath (1932–1963) – amerikiečių rašytoja.

Prieš kelerius metus susidomėjau išpažįstamąja žodžio raiška. Skaičiau Sylvia Plath eiles ir norėjau ja tapti. O gal tiksliau susikūriau atskirą ir hibridišką jos ir savo veikėją.

Nepaisant visko. Tai išsigalvojimas. Mano protas. Erdvė. Yra langai. Žemės nepažintos. Save aš peradresuoju. Esu Silvija užmerktomis akimis. Ji galimai pasiklydo. Linijose ant mano veido. Geriu vyną už ją.

Akmenys pilve. Miegantys lyg sraigės.

Piešinys su Silvijos vardu. Duše ji bandė būti poete. Vardas išrašytas raudonai. Po vandeniu pranyko.

Ji tapė. Trijų dienų aistros apimta.

Visa tai liekanos. Ką matote jūs. Neužfiksuotos akimirkos.

Ji pamena būti po tiltu. Abiejose pusėse lijo skirtingai. Kur vanduo ramus buvo. Gimimas radosi.

Esu Silvija užmerktomis akimis. Aklomis akimis. Dienos šviesai. Šauksmu užstrigusiu.

Prieš kelerius metus mėgstamiausiu mano filmu tapo „Persona“³⁴. Norėjau tapti abejomis veikėjomis vienu metu. O gal tiksliau susikūriau atskirą ir hibridišką jų ir savo veikėją.

Mūsų neplanuota terapija.

Pamėginsiu. Prisistatyti. Atskleisti savo personą. Bet turiu jas kelias.

Gyvenimas susideda iš pasirinkimų. Istorijos. Tinkamos šiai akimirkai.

Tu. Kuris skaitai šį tekstą. Gali būti aš. Tu atlieki vaidmenį. Vietoje manęs.

Painu.

Ar turėčiau tai tęsti.

Greitu metu perduosi nuotrauką. Šalia tavęs esančiai moteriai.

Ji mano. Kad visa tai. Yra apie ją.

Aš kažkur. Slapstausi ore. Tai mane domina. Jeigu. Esu ore. Tuomet įkvepiu save. Bet kuriuo momentu. Geriau per klaidą. Žinoma.

Lova. Kurioje miegu. Įgauna mano veido bruožus.

Ar norėtum pamatyti tą nuotrauką. Tai mūsų istorijos pasakotojas.

Noriu. Kad išgirstum kai ką. Klausk savo arbatinio šaukšto.

Tu sutinki.

Aš nežinau.

Tuo metu kūriau „Fiktūras“. Automatizmas jose dar nebuvo stipriai išreikštas. Susidomėjau vaizdo ir teksto jungtimis, kurios kuria po puslapiais pasislėpusį pasakojimą.

Ne knyga. Tai filmas. Erdvė. Formos mąstymui apie vieną. Ir tą patį dalyką. Ne objektas. Nenoriu sureikšminti. Tai knyga. Turint omenyje. Intymų. Ir vietas keičiantį kontaktą. Tai netruks ilgai. Tiek. Kiek trumpas žvilgsnis. Kinas iš popieriaus. Po to. Viskas tai kinas. Ir erdvė yra sumanyta. Per daug atskirų žingsnių. Prarastas susidomėjimas. Tekstai skirti kurstymui. Bendrumas. Žodžiuose. Nuotraukose. Judėjimas dienose. Šalia užmigimo. Atsikėlimo. Judu sutelkusi pastangas. Seku savo kelius. Judesio. Reiškia matuoti spaudimą. Matyti. Kad nieko nėra. Linijos tik. Linijos veda mane. Purto. Aš rašau. Įsivaizduoju. Atsiskiriu žiūrėti į būtį. Vėlgi nieko nėra. Ir viskas gali būti pridėta. Išsigalvojimai. Jie paverčia linijas matomomis. Todėl. Diena turi portretą. Tu esi

³⁴ Švedų kino režisieriaus Ingmar Bergman filmas „Persona“ (1966).

puslapis juodas. Vėliau paverstas vandens nuotrauka. Kur buvo gimimas. Žaidžiu atmintimi. Čia veiksmas yra žodžiai. Atmintis yra sukėlėjas. Jungti. Brėžti kontūrą labiau primenantį pirmąjį. O kas viduje. Apibrėžtoje erdvėje. Dialogas. kažkas. Su sava struktūra. Laikai savose rankose. Keturi ilgi mėnesiai. Pasukti dėmesingumą. Persukt raides. Upėti į išnykimą. Tai žvaigždėtas dangus. Pakeičiau chronologišką seką. Laiko. Puslapiai. Laikas jų rekonstravimui. Tuomet tai intymu. Vaikščioti aplink tekstą. Būti sudirgusiu peizažu. Tu buvai juodas puslapis savyje.

Sekiau savo judėjimą dienose, braižiau linijas, kurias vėliau montavau sau ant veido, atspausdinto aliuminio plokštelėje. Dabar, rodos, randu raktą į šiuose piešiniuose išnyrančias linijas. Ieškau kelių savyje, o ne išorėje.

(Anksčiau)

Eidama sekiau tirpstantį sniegą, atidengiantį žemę ir kuriantį piešinius keliuose. Kas dieną matydavau vis sparčiau atsiveriančius tamsius plotus. Juoduma kovėsi su baltuma, kartais tirpsmas sustingdavo, o kartais dingdavo dėl vėl pasirodžiusios žiemos. Supratusi šį ritmą, prie jo pripratau.

Tai kibirkštis, kurioje išsiskleidžia nauja laiko skalė, viską palikdama už savęs, skriejanti tik savo pačios greičiu ir trajektorija.

Pamenu tarpą, per kurio poziciją bandžiau paaiškinti, kas yra priešais. „Už“ tarytum siejasi su praeitimi. Maniau, kad tarpas yra žmogus. Dabar tai kūnas be vietos, su besikeičiančiomis koordinatėmis.

Žingsniai svetimoje teritorijoje, kurie manyje aidai.

Pulsuojanti abstrakcija tampa neformalia vieta, žaidybiniu lauku, kur kūnas praranda koordinates, sutarimus.

Aš visai nieko prieš likti „Imaginary“³⁵ plotmėje. Galbūt tai tariau iš mane apnikusios poetinės būsenos.

Mes išmokstame savo istoriją taip pat kaip išmokstame kalbą.

(2022 05 24)

Tai psichologinis peizažas.

Bandymas tekstu suvokti tylą.

³⁵ Aliuzija į prancūzų psichoanalitiko Jacques Lacan teoriją apie subjektą.

Kasdien leisdamasi laiptais žemyn, girdžiu pianinu atliekamus klasikinės muzikos garsus. Niekuomet negaliu atpažinti, koks tai kūrinys, nes nemėgstu tokios muzikos. Bet ji tikrai sukelia prabangos jausmą.

Savaitgalio tuštuma.

Haptinis vizualumas³⁶. Pirmą kartą apie jį išgirdau etnografinio kino kontekste.

Šis tekstas trisdešimties minučių bėgyje buvo papildytas tik keturias žodžiais. Saldus laikas.

(Telefonas)

Individualūs David Shrigley³⁷ trauizmai. Poetiškai visuomeniškos Jenny Holzer³⁸ mintys.

Sakoma, jog tik data yra konkretus šio teksto dėmuo. Bet aš nesutikčiau, nes ji tėra skaičiai, kurie negalėtų fiksuoti praėjusio laiko. Kaip kamera. Datos yra plūdurai, kurie padeda orientuotis laiko tarpuose, jų vandenynuose. Jau dabar susiveja mintys, viena kitai priešinasi.

Prisimenu On Kawara³⁹ „Šiandienos“ seriją su datomis. Ta serija mane žavi, nes žiūrėdama į kiekvieną atskirą darbą, leidžiu sau pamanyti, jog ir aš tuo metu, kuris užfiksuotas, galbūt kažką veikiu. Ir visai nesvarbu, kad net nebuvau gimusi.

Poetinės automatinės klaidos, kuriose regiu tavo kontūrus, sudedu juos į atvirlaiškius. Kiekvienam leidžiu juos liesti, apversti ir išsinešti. Tu pasklidai, o galbūt net ir mirei. Tikriausiai dar turiu supakuotą tavąjį kūną. Tai ne kriminalinis filmas. Tik prisimenu vieną iš sukurtų kūrinių. Šalia į sieną įterptas dieviškas vaisius. Giliai raudonas. Ten tik jis vienas buvo spalvos žymuo, juodo baltumo jungtis. Vedžiau žmones per susikurtą istoriją. Tik tam, kad jiems būtų aiškiau. Bet ir to nepavyko pasiekti. Mano sapnuojančios mintys jiems buvo neaiškios. Žmonės norėtų suprasti, bet neturi tam aiškių įrankių. Tiksliau, jie viską supranta, bet nepripažįsta ir atmeta.

Perkelti žemės gumbus iš vienos vietos į kitą. Scenografiškai tvarkyt savo aplinką, rūpintis ja. Nes tik joje esi aktorius. Kuris trokšta estetikos. Malonumo žiūrėti, sėdėti, su dangumi lyti kartu. Patogiai. Atšiauriai.

Pakėlus akis į viršų matau medžio grindinį. Kokioje pozicijoje šiuo metu yra mano kūnas? Jis murkdosi vonios kambary. Įdomu, ar skliaustelis irgi yra žodis? ()

Juodi nagai praveria akį. Sutelkia kvapą į buteliuką. Negaliu žiūrėti Andalūzijos šuns⁴⁰.

³⁶ Aliuzija į filosofės Laura U. Marks teoriją apie haptinį vizualumą.

³⁷ David Shrigley (g. 1968) – britų menininkas.

³⁸ Jenny Holzer (g. 1950) – amerikiečių menininkė.

³⁹ On Kawara (1932–2014) – japonų menininkas.

⁴⁰ Aliuzija į kūrėjų Luis Buñuel ir Salvador Dalí filmą „Andalūzijos šuo“ (1929).

(2022 05 24)

Kartais susitinku su savo noru braižyti minties diagramas, stebėti, kokiomis jungtimis mąstymas susisieja ir skiriasi.

Kultūriniai jausmų skirtumai.

Stipriai mėgaučiausi žiūrėdama į namuose ant sienos pakabintą fotografiją „Parėjau“⁴¹, kurioje užfiksuotas delikatus švarkas be kūno. Tiesiog jaučiu, kad žmogus dar tik ką tik išėjo. Ir malonu jausti tą akimirką truncančią vienatvę.

Toks palikto žmogiškumo ir beprasidedančios atskirties jausmas slepiasi ir Richard Long⁴² mindžiotose linijose peizažuose.

(Telefonas)

Jeigu jie būtų sienos, mano mintys į kūną atgal įsigertų. Pakeisiu tik įvardžius, ir bus aišku, jog jie nėra sienos. Tik viltingai norėtų būti jomis. Tik pateisintų savo užkalbėjimus. Prieš mane devyni iškabinti plakatai. Stoviu toliau nuo grupuotės, bet vis dar klausau. Nors ne, jų žodžiai skrieja tarp manęs ir plakatų. Akmens grindinys šaltas. Norėčiau prigulti. Mes apsikeistume šiluma. Kelios raudonos rodyklės. Jos siūlo savitas kryptis. Viena iš jų jau žengiau. Ir klausiausi, kaip skamba kūryba. Mes pratę atskleisti papildančius būdvardžius, kurie dažnai nuskamba nereikšmingai. Paradoksaliai. Ir juokingai. Pro mane vis praslenka kūnai, kurie yra savo pačių poreikiai. Žiūriu į kylančius laiptus. Jų nėra nei vienam plakate. Kartais aptinku žvilgsnį. Jie ima vieni kitiems šiepti dantis. Tas nenusakomas tonas. Jis žudo mane. O aš tik bandau išstovėti ant kojų. Trokštu daugiau gryno oro. Dar šešios minutės ir paliksime erdvę. Prabėgsiu pro rėmus raudonus. Stiklines duris. Stiklą. Galbūt susižeisiu. Man trūksta žinių, kuriomis sugebėčiau atlaikyti tą toną. Balso. Minties aidą. Norintį tapti siena. Nišose tūno sunkiosios plytos. Ne iš savos aplinkos. Jos mažiau šaltos. Išėjau su grupe.

(Anksčiau)

Neoninis nulis. Lange ir viduje autobuso. Vakar dažnai bus šalia. Dūmas sužadino skonį negertą. Prilipus prie patalo. Nulis. Ribotas žvilgsnis. Nuo savęs link ekrano. Besiglamžantys nagai. Neoninė šiluma. Matau lange ir viduje autobuso. Kūnas pergabenamas. Esu tas vaizdas. Kurį akis fiksuoja pro langą. Važiuojant. Vis kitas. Mintis apie vaizdą. Miškai susiliejančios į artį. Ir tolį.

⁴¹ Aliuziją į lietuvių fotografo Remigijaus Pačėsos kūrinį „Parėjau“ (1982).

⁴² Richard Long (g. 1945) – britų menininkas.

Tolygiai. Kaip mes gyvename. Peradresuojami. Ir pamiršdami. Apsiverk. Ir tada. Miškui parūps tavo apkabinti. Sniegui. Nugriūti. Flirtuok. Nulis. Ant piršto. Tu ieškai vietų laukuos. Tavo žodžiai. Su žmonėmis elgiamės. Štampas. Kūriny priimtas kontraversiškai. Namuose tavęs laukia nauji itališki juodi batai. Vaikai galvoja. Kad miega jis. Sėstis ant kojų. Ant veido. Dusinti jį. Senį. Jo dantys išsiima. Prispausti mesėjome kažkur link. Ar sutikai miestą. Išeik pati. Ir susitikime vienas kitą. Nejudanti plokštuma diskomfortui. Pakreiptas rėmas kūno stagnacijai. Vėjo judinamas daiktas užsibuvimui. Prisispaudę. Mes. Šuo bagažinėje. Važiuoti. Ir vežtis. Išdeginti akis saulei leidžiantis. Gulint namie. Kaitinant lempai. Akis išsideginti. Bandyti užmigti matant. Plėves užsimerkus. Jas sekti. Siūbuotis kartu. Suptis. Sakyti. Kad esi transformatorius. Sakykim. Atsirandančios dėmės ant grindinio. Negyvenamo. Šlapios. Sakyti. Aš tavo stogas skylėtas. Vaikščioti rakinamame parke. Suskubti rakinimui. Viską praryti. Ne viską. Takus. Akmenis. Sniegą. Išplaukti įšokus į upę. Bet tu juk grimzti. Tiek visko prarijus. Patekti į skliautą. Tas skliautas tai kūnas. Rambėtas. Įstrigęs. Dabar jau žingsniuoju namuose. Guliu. Kilimas dengia mane. Girdžiu galvoje. Tekėjimo srautą. Nebežinau. Kur buvau. Jau dingusi. Regiu prieš save numerį. 162. Rakinamas parkas. Viduje autobuso. Raktas įlūžo. Ir duryse liko. Ar srautą tikėjimo. Neoniniu nuliu. Prarasti kontaktą stovint ant laiptų. Dar nenukristi. Kūną paleidus. Dairytis vengiant akių. Žiūrėti į pusnį. Ir jos nematyti. Atsikratyti sniego nuo padų. Trepsėti. Per garsiai. Duris verti per garsiai. Leisti joms trenktis. Vien tik veiksmi. Nustatyti skambėjimo toną. Pagal neaiškius kriterijus. Būti vietoje. Kur plaka socialūs gyvenimai. Tik ta viena vieta tapatūs. Viso dangaus pro langus matomo. Atspindys. Besitraukiančiuose nuo šviesos vyzdžiuose. Nuo galvos suktelėjimo. Tas vaizdas įšoka į spalvą. Akyje keliaujanti forma. Autobuse.

(2022 05 25)

Virtualiai versdama šio teksto lapus pastebėjau, jog kartais man prireikia keturių dienų tarpo. Slenku lapais aukštyn ir stabteliu prie dalių su klausukais. Pirmuose puslapiuose tvyro tikras chaosas. Dėliuju pastraipas iš nuotrupų. Kuriu mažytes istorijas. Grįžtu tai žemyn, tai aukštyn. Gudrūs žmonės geba pasinaudoti. Rašymas primena sodo kūrimą savoje teritorijoje.

Beveik kasdien praeiname pro iš didelių akmenų surestą tvorą. Ir bijome, kad riedulys kris ant mūsų.

Intensyviausias tekstas sukurpiamas tuomet, kada visa savimi esu aprašomoje situacijoje. Kai pradėdu nebejausti kūno, nes jis bando į raides įsiropšti.

(2022 05 26)

Lyg bijodama sėdėti čia ir nieko nepasakyti, trokštu nueiti į vonią, paleisti mintis kaip ir vandenį, leisti joms trenktis į konkrečios formos kontūrus, kurių viduje raidės sukurtų įspūdį, prilygstantį

stiklinei vandens, kai esi stipriai ištroškęs. Sugerčiau žodžius, jie atgaivintų, akimirksniai ramiai jausčiausi. Gyvenau kaštonais pavadintoje gatvėje, kurioje tokie medžiai buvo naikinami. Dabar juos matau sode, į kurį greitu metu žengsiu. Retai kada žvelgiame dangaus pusėn. Ketvirtame aukšte kaštono žiedų ir mano ūgiai tampa vienodi. Lapija primena erdvėje pasklidusius kūniškus pojūčius. Bangos, atsirandančios vėjo šiurenamoje ilgoje žolėje, užplaukia ant išdžiūvusios atminties. Ji viską įgeria į save. Mačiau malonumą, kuris akimirksniais sirpsta tuomet, kada siela prabėga žemai, pro nužydėjusių gėlių pūkus, aplimpa jais, o vėjas tą jausmą galutinai išsprogdina. Mintyse supuosi gulėdama nugara ant vandens, esu nedideliame ežere, iš visų pusių apgaubtame medžių masyvu. Suku savo kūną lengvais rankų mostais po vandeniu. Virš veido dalies, kurią palikau ore, kad galėčiau kvėpuoti, praskrenda pulkas vabzdžių. Turėčiau išvykti viena su šiuo penketu knygų į salą, kurioje jos man pačios nusakytų save. Gyvendami mes išsilenkiame kaip ir kalnų pušys, nuolat pučiamos stipraus jūrinio vėjo. Tos erdvės aidas tylai mane visada, kiek tik ten būdavau, baugino. Nenorėjau išgirsti nė vieno balso, kad tik nereikėtų savu atsakyti. Manoje vyko kova, kurios priežastis buvo paprastas neatitikimas tarp atmosferinio ir realaus kūno. Sugniauždavau visas abejones ir su nekantrumu laukdavau dar net neprasidėjusio vyksmo atomazgos, pabaigos. Tik paskutinę savaitę suradau veiklą, leidusią man nuo jų psichologiškai atsiskirti. Tai buvo lapo taškavimas itin mažais, bet garsiais pieštuko baksnojimais. Kartais jausdavau kaip kombinacija, sudėta iš Unica Zürn⁴³ ir savo neregėtos močiutės asmenybės. Mėgstu ieškoti atitikimų. Kažin, kada žmogus pripažįsta sau, jog pats save ima kartoti? Tekstus, parašytus anksčiau, įterpiu tuomet, kai rašomos mintys primena apie juos egzistuojančius skaitmeniniame stalčiuje. Nukrisčiau į žolę, pakilčiau jau persikeitusi. Pradeda augti nauji fikuso lapai. Lašai atsitreškia į skardą už lango ir sukuria melancholiškai skambančią migdančią dainą. Kaštonai siūbuojami vėjo, mano jausmų taip pat. Akies mirksnis trumpame „La Jetée“⁴⁴ filme yra paveikus tik dėl įterpto medijavimo. Šiandien jau pavargau. Tikiuosi, kad po visą šį tekstą pasklidę įvairių autorių vardai tik dar labiau praplės mano mintis, suteikdami tam tikras interpretacines atvertis.

(Anksčiau)

nuogi vaikai

trypiantys dilgėlių laukus

mėgaujasi

veja

ir graužia

ėda

ir skausmas

⁴³ Unica Zürn (1916–1970) – vokiečių menininkė.

⁴⁴ Aliuzija į prancūzų režisieriaus Chris Marker filmą „La Jetée“ (1962).

gėla

dilginantis jausmas dažniausiai netikėtas

net kai intencija nėra padangės

o reikalai

tik žemiški

nepaisant įprastinės pokalbio sekos

pradėk istoriją

(Telefonas)

Knygos nugarėlė primena slankstelius. Ir fotografinę žmogiškų nugarų seriją. Jos plotmės yra kontrastingos, kiekviena jų išraižyta skirtingais lenkimais, lyg odos tai būtų draperijos.

Įsivaizduoju, kad slaptoji vandenvietė šiandien yra palikta plačiai pravertais vartais. Ne visos pienės ten jau nužydėjo. Einu pro jas, lyg dilgėles žeidžiančias mano odą. Sapne tą dilgčiojimą gretinu su svajone įeiti į nuolat užrakintą vandenvietę.

Sėkmingas minties ciklo uždarymas yra maloniausias tekstas mano rašytojos tapatybei.

Su juo sustojame kelias dešimtis kartų. Tik tam, kad užuostume aplinką, kurioje atsidūrėme. Kūnai mus neša kaskart į kitą galaktiką.

(Anksčiau)

pabundu vėlai ir lieku perpjautas laiko

pradedu sau panašėti į kambarį

galbūt į kažkurį, esantį tavo ligų namo plane

galbūt į nedidelį sandėliuką, kuriame įprasta kaupti stiklines vazas gėlėms merkti

daugelį patirtų įvykių matau kaip eksperimentinę kinematografinę seką

joje būtos akimirkos vaizduojamos vazomis su užžėlusiais vandens kiekiais

žinau, jog ir pati esi apgaubta pasyvumo

tu tarsi moteris dėžėje su nusmailinta medžio šaka ant peties

ir niekas negali pakisti, nes kažkuriame momente viskas sustingo

tavo butas tai klasė su mokiniiais

jie lyg telefono rageliai vis skamba, o tu negebi atsiliepti

jauti galimų pokalbių grėsmę

būdama buto centre, kambaryje, kur pilna gėlių, virtusių baltais personažais iš gipso, tu šildaisi saulės šviesa, patenkančia pro dešinią langą

galimi pokalbiai tai pieštukų garsai, žymintys įbrėžius naujame portrete

kartais viskas išsitrina

(2022 05 27)

Sujungsiu knygas kaip dėlionę. Be vieno egzemplioriaus nebus galima patirt visumos. Tačiau kiekviena dalis galės būti pakankamai savarankiška. Sutvirtinsiu jas medžiu, metalu.

Esu dėkinga darbui, kurį vykdžiau mokykloje. Tik tuo metu supratau, kad ir pati turiu piešti, būti lygiagretėje plokštumoje su vaikais. Tas laikas man buvo paskata prisiminti savo senuosius štrichus ir jų jėgą, pamėginti išnaudoti ją esamame, jau įgavusiame asmeninės praktikos, kontekste.

Sėdžiu prie lengvai praviro lango. Šiandienos vėjas atpučia savo kvėpavimą. Akimis ganau debesis, pavaldžius tik sklendimui. Kažin, kiek žmonių dabar stebi tą patį debesies linkį? Regimasis pasaulis pilnas spalvų. Juodas baltumas paverčia jį juntamuju.

Pieštukas, kaip įrankis kurti, savyje įtalpina pirmapradiškumą. Grafitinės drožlės primena dulkes, kuriomis mano vaizduotėje yra nusėti vienas kitą mylintys kūnai. Pieštukas tarsi nematomas, nes toks įprastas.

Pabaigus šį tekstą ir patį kūrinį, tikriausiai įgysiu rutininį veiksmą rašyti.

Kartu su piešiniais surištas tekstas bus perrašytas mano rankomis. Tikiuosi, kad noras pabrėžti kūnu tekančių minčių materialumą taps akivaizdus.

Kartais manyje tūnančios raidės disleksiškai susipina, pakeičia viena kitą.

Dar du žodžiai. Apsigavau. Dar trisdešimt penki.

(Telefonas)

Turėtume dar kartą praeiti kasdienį ratą. Ar užsidaręs kambaryje ir niekur nebeišeinantis žmogus kada nors nustotų generuoti mintis? Ar prisiminimais ir fantazija paremtų sakinių konstrukcijų galimybės galėtų kuriuo nors metu išsekti, nebeturėdamos jokio papildančio turinio? Šiandien svarsčiau, ar šis tekstas tikrai yra atsivėrimas tam, kuris jį skaitys. Ar visos šios mintys būtų pakankamos suprasti mane ir patį kūrinį? Vadinu tai psichologiniu peizažu ne be priežasties, ne dėl poetikos. Tik pasinerdama į psichologinius dėmenis, galiu lengviau suprasti bendrąjį vaizdą. Visos eilės yra situacijų lipdiniai. Tai mano metodas. Jo dantyse traška šakos, manuose – tirščių granulės. Skubėdama, kad procesas įvyktų greičiau, užsipilu kavą dar pilnai neužvirusiu vandeniu. Lengvakamieniai žolių stuburai purtosi stovint šalia. Žiūrint į namą geltoną, kuris matosi toliuose. Vabalai pažymėti taškais. Traškantys lapai paliečia veidą. Eidama mėginu uosti nematomą informaciją. Patyliukais šaukiu ją savo plačiai atvertom rankom.

(Paskutinė mintis)

Norėčiau, kad visa tai būtų tik pasaka, kad prasimerkusi ir vėl galėčiau sapnuoti.

Išvados

Užbaigsiu procesą vonios kambary
Vandens burbulai sprogs ir įdiegs paskutiniąją mintį
Prisiminimai pridengs ją
Todėl negalėsiu matyti
Tik pabaigos jausmą užčiuopsiu
Gulėdama, beveik skęsdama
Kūną įremsiu į vandens kraštą
Sustosiu, nes lauksiu išvados apgaulingos
Neatrastos žemės virpėjimas
Skambės ausyse knygą bevartančių
Mėginančių raides sudėti į sakinius
Tai buvo hipotetiška ekspedicija
Kurioje tyriau tai, ko nėra
Tai buvo tik gestai, randantys ženklus
Kurie jais ir liks
Surišta pasaka pravira širdimi
Padalinau ją kaip trupinius paukščiams
Ir laisvesnė esu

Šaltiniai ir literatūra

(Knygos)

1. BARTHES Roland, *Camera Lucida*, Kitos knygos, 2020. 144 p. ISBN9786094274435.
2. BAUDRILLARD Jean, *Simuliakrai ir simuliacija*, Baltos lankos, 2010. 187 p. ISBN0472065211.
3. BRETON André, *Nadža*, Baltos lankos, 1998. 126 p. ISBN0802150268.
4. CALVINO Italo, *Markovaldas*, Rara, 2021. 140 p. ISBN139786098306118.
5. GOMBROWICZ Witold, *Kosmosas*, Baltos lankos, 2008. 175 p. ISBN0300108486.
6. HEFT Peter, *Taking Things Seriously Again: An Introduction to Object-Oriented Ontology*, Denison University, 2017.
7. HUSSERL Edmund, *Karteziškosios meditacijos*, Aidai, 2005. 194 p. ISBN9955656123.
8. JUNG Carl Gustav, *Raudonoji knyga: Liber Novus: Leidinys skaitytojui*, Margi raštai, 2017. 588 p. ISBN0393065677.
9. LISPECTOR Clarice, *Žvaigždės valanda*, Baltos lankos, 2022. 112 p. ISBN6094795431.
10. LISPECTOR Clarice, *Arti laukinės širdies*, Baltos lankos, 2020. 208 p. ISBN6094793536.
11. NYKA-NILIŪNAS Alfonsas, *Dienoraščio fragmentai 2001-2009 ir papildymai 1940-2000*, Baltos lankos, 2009. 540 p. ISBN137523312.
12. PLATH Sylvia, *Stiklo gaubtas*, Tyto Alba, 2004. 249 p. ISBN9986163323.
13. PESSOA Fernando, *Nerimo knyga*, Odilė, 2020. 512 p. ISBN0141183047.
14. PLUMER Esra, *Unica Zürn: Art, Writing and Post-War Surrealism*, Bloomsbury Publishing, 2016. 272 p. ISBN1784530360.
15. RIDIKAITĖ Eglė, *Kūrybos apžvalgos katalogas. Tapyba / Painting 1997-2019*, Contour Art Gallery, 2020. 144 p. ISBN9786099614205.
16. SHAW Philip, *The Sublime*, Routledge, 2006. 174 p. ISBN0415268486.
17. TARKOVSKY Andrei, *Įamžintas laikas*, Kitos knygos, 2021. 312 p. ISBN0292776241.
18. WALLACE David Foster, *Užmarštis*, Rara, 2021. 412 p. ISBN0316010766.
19. ZÜRN Unica, *Dark Spring*, Exact Change, 2000. 115 p. ISBN1878972308.
20. ŽUKAUSKAITĖ Audronė, *Intensyvumai ir tėkmės: Gilles'io Deleuze'o filosofija šiuolaikinio meno ir politikos kontekste*, Lietuvos kultūros tyrimų institutas, 2011. 288 p. ISBN139789955868415.

Šaltiniai ir literatūra

(Kūriniai)

1. AKERMAN Chantal, *Jeanne Dielman, 23, quai du commerce, 1080 Bruxelles*, filmas, 1975.
2. AKERMAN Chantal, *Je tu il elle*, filmas, 1974.
3. ALTIN Özlem, *Dance*, knyga, 2017.
4. BARTAS Šarūnas, *Mūsų nedaug*, filmas, 1996.
5. BERGMAN Ingmar, *Persona*, filmas, 1966.
6. BUNUEL Luis ir DALI Salvador, *Andalūzijos šuo*, filmas, 1929.
7. CARAX Leos, *Holy motors*, filmas, 2012.
8. DUBUFFET Jean, *Falbala*, skulptūra, 1973–1976.
9. HOLZER Jenny, *Protect me from what I want*, elektroninė iškaba, 1985.
10. KAWARA On, *Today series*, tapyba, 1966–2014.
11. LONG Richard, *A Line Made by Walking*, fotografija, 1967.
12. MARKER Chris, *La Jetée*, filmas, 1962.
13. PAČĖSA Remigijus, *Parėjau*, fotografija, 1982.
14. RESNAIS Alain, *Hiroshima mon amour*, filmas, 1959.
15. RICHTER Gerhard, *7 standing panes*, skulptūra, 2002.
16. RICHTER Gerhard, *Sailors*, tapyba, 1966.
17. RIDIKAITĖ Eglė, *Žiedų 50*, piešinių serija, 2000.
18. SHRIGLEY David, *Nothing is nothing, everything is something*, piešinys, 2012.
19. ŠVANKMAJER Jan, *Byt*, filmas, 1968.
20. TARKOVSKY Andrei, *Nostalgija*, filmas, 1983.
21. VALLOTTON Félix, *The wind*, tapyba, 1910.
22. WEERASETHAKUL Apichatpong, *Memoria*, filmas, 2021.
23. WEERASETHAKUL Apichatpong, *Švytintys šešėliai*, paroda ŠMC Vilniuje, 2018.

Šaltiniai ir literatūra

(Internetas)

1. *David Lynch teaches creativity and film*, <https://www.masterclass.com/classes/david-lynch-teaches-creativity-and-film>.
2. *Haptinis vizualumas ir privati erdvė*. ŠALAJ Jelena, 2022, <http://www.satenai.lt/2022/05/05/haptinis-vizualumas-ir-privati-erdve/>.

Summary

(Copy of annotation)

The final work, consisting of "Drawings" and "Notes", is dedicated to the process of searching for an undiscovered abstract place. It is a mental place expressed through the automatic drawing. The viewer can feel its horizons and thresholds, its depth, sharpness, curvature. The place can only be reached by touching and creating a general image in one's mind, which I seek to convey through the intimate book format.

The edition of the book consists of five different, but at the same time identical units. Each copy is composed of the same drawings prints arranged differently to show the wide possibilities of constructing a visual narrative. The text in the book is presented as a letter, a diary.

The text consists of poetic draft thoughts, reflections on creation, being, memory. The essay reminds an automatic speech, the flow of (un)consciousness, a diary. It is inseparable, but not imposed part of the final work, which offers various angles of vision to practical work.